

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 13, 2011 • Vol. CII Nr. 114

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-12-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

Florida Lietuvių klubas ruošiasi 50 metų jubiliejui – 5 psl.

- Tema: Rugsėjo 11-oji – 2
- Vasara – ne vien poilsiui – 3
- ALK moterų kuopos Waterbury, CT minėjimas – 4
- Tautinės sąjungos gegužinė – 4
- Florida Lietuvių klubas ruošiasi 50 metų jubiliejui – 5
- Radvilų rūmuose – dailės konkurso paroda – 6
- Šventadienis – 8
- Be palapinės į Harry Potter parką (4) – 8
- Sportas – 9
- Dzūkijos dainų grožio pakerėta – 10

Valiutų santykis
1 USD — 2.55 LT
1 EUR — 3.45 LT

JAV paminėtos dešimtosios Rugsėjo 11-osios išpuolių metinės

New York (ELTA/LR generalinis konsulas New York) – Jungtinės Valstijos paminėjo 10-ąsias Rugsėjo 11-osios išpuolių metines. Metinių minėjimas JAV prasidėjo jau šeštadienį. Shanksville, kur nukrito ketvirtas lėktuvas, buvęs JAV prezidentas George W. Bush atidengė paminklą 40 čia žuvusių aukų, pasipriešusių teroristams. Sutemus čia buvo uždegti beveik 3,000 žvakių – visoms Rugsėjo 11-osios išpuolių aukoms.

Prie Pentagono Washington, DC, kur taip pat sudužo teroristų užgrobta lėktuvas, G. W. Bush padėjo vainiką. New York žmonės sustojo į kilometrinę žmonių grandinę. Per pamaldas Šv. Patriko katedroje Manhattan pagerbtas 343 žuvusių ugniagesių atminimas. Į katedrą buvo įneštos 343 JAV vėliavos – kiekvienam žuvusiam ugniagesiui. Daugiau nei kas dešimtas Pasaulio prekybos centro griuvėsiuose žuvęs žmogus buvo ugniagesys.

Pagrindinis metinių renginys sekmadienį vyko New York toje vietoje, kur stovėjo dangoraižiai dvyniai. Į juos teroristai nukreipė du užgrobta lėktuvus. Iškilimėse buvo perskaitytos visų aukų pavardės.

Rugsėjo 11-ąją paminėjo ir New York lietuviai – jie dalyvavo New York Švč. Mergelės Marijos Apreiški-

Rugsėjo 11-osios minėjime dalyvavo (iš k.): LR gen. konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona, JAV LB New York apygardos pirm. Ramutė Žukaitė, Tautos fondo tarybos pirm. Giedrė Kumpikaitė. URM nuotr.

mo ir Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje vykusiose šv. Mišiose ir minėjimuose, skirtuose Rugsėjo 11 d. aukoms pagerbti. Renginiuose dalyvavęs Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas teigė, kad Lietuvos žmonės ypač gerai supranta amerikiečių tragediją, jų norą ir pasiryžimą įveikti terorizmo pasėtą blogio sėklą. Pasak jo, būtent lietuviai gerai žino, kokia didelė yra laisvės ir demokratijos kaina. V. Sa-

rapino teigimu, šis bendras jausmas vienija ir stiprina Lietuvos ir JAV žmones bei teikia viltį, kad 2001 m. Rugsėjo 11-osios įvykiai daugiau niekada ir niekur nepasikartos. Generalinis konsulas padėjo JAV lietuvių katalikų jaunimo organizacijos Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania) vadovams, kurių pastangomis surengtas minėjimas prie Viešpaties Atsimainymo bažnyčios.

Prancūzijos branduolinių atliekų perdirbimo centre įvyko sprogimas

Marselis (BNS) – Prancūzijos pietuose esančiame Markulo branduolinių atliekų perdirbimo centre sprogus krosniai žuvo vienas žmogus, dar keturi žmonės buvo sužeisti, vienas iš jų sunkiai. Prancūzijos atominės energetikos komisijos atstovas pranešė, kad kol kas radiacija nenutekėjo, tačiau tokia rizika neatmetama, todėl sustiprintas saugumas.

Centras priklauso nacionalinei elektros tiekimo įmonei EDF ir yra sujungtas su Markulo branduolinių tyrimų centru, tačiau jame branduolinių reaktorių nėra. Sprogusioje krosnyje yra tirpdomos įvairios radioaktyvios atliekos, kurių radioaktyvumo lygis siekia nuo žemo iki labai aukšto. Sprogimo priežastys kol kas nenurodomos, tačiau pranešama, kad ra-

diacijos nuotėkio iš krosnies nėra. Policija patvirtino, kad radiacijos lygis išliko nepakitęs už maždaug 80 km nuo Avinjono esančio centro ribų. Prancūzija, kuri yra viena labiausiai nuo branduolinės energijos priklausomų šalių pasaulyje, po Fukušimos atominės jėgainės nelaimės Japonijoje pradėjo kruopštų savo 58 branduolinių reaktorių patikrinimą.

Didžiosios Britanijos premjeras lankėsi Rusijoje

Maskva (BNS) – Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron lankėsi Maskvoje, kur aptarė Didžiosios Britanijos ir Rusijos santykių atnaujinimą. D. Cameron teigė tikintis, kad šalys gali žengti į priekį ir bendradarbiauti siekiant abiejų valstybių gerovės ir saugumo stiprinimo. Apsilankymo metu didelis dėmesys buvo skiriamas verslo santykiams. D. Cameron susitiko su Rusijos prezidentu Dmitrij Medvedev bei ministru pirmininku Vladimir Putin.

Šių valstybių santykiai tapo įtempti po to, kai 2006 m. Londone buvo nužudytas buvęs Rusijos valstybės saugumo komiteto (KGB), vėliau Federalinės saugumo tarnybos (FSB), darbuotojas Aleksandr Litvinenka.

D. Cameron vienos dienos vieš-

Premjeras David Cameron. EPA nuotr.

nagė Maskvoje yra pirma nuo 2005 m. Diplomatiniis ginčas dėl A. Litvinenka mirties privedė prie to, jog V. Putin daugiau nei ketverius metus nepalaikė jokių ryšių nei su britų

premjera, nei su kitais pareigūnais.

Britų pasiryžimą pradėti dialogą su V. Putin po tokio ilgo nebendravimo daugelis apžvalgininkų sieja ne tik su jo įtaka premjero pareigove, bet su neaiškumu dėl jo planų 2012 m. prezidento rinkimuose.

Britanija tęs dialogą su Rusija A. Litvinenka byloje, bet ši problema neturi trukdyti plėtoti dvišalius santykius kitose srityse, pareiškė Britanijos ministras pirmininkas. Pasak D. Cameron, Rusija ir Britanija turi galimybę „išsaldyti“ santykius tame lygyje, kuriame jie yra dabar. „Arba mes galime pasirinkti kitą kelią, kuris taip pat atviras mums, – dirbti drauge, ir iš to laimės abi šalys“, – pareiškė Britanijos premjeras, kalbėdamas Maskvos valstybinio universiteto studentams.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Ne taip seniai pasirodžiusi Europos Komisijos informacija, jog 2008 metais Lietuvos teisėsauga net 85,3 tūkst. kartų kreipėsi į susisiekimo operatorius dėl duomenų pateikimo, sukėlė rimtą pasipiktinimo audrą tiek tarp paprastų Lietuvos žmonių, tiek ir tarp politikų. Gerai, kad Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Arvydas Anušauskas nesutriko, iškart po tokio EK pareiškimo paskelbęs, jog tokia statistika yra dėl duomenų teikimo metodikos. Jis buvo teisus. Kaip skelbia Lietuvos žiniasklaida, EK atsiuntė patvirtinimą, jog pasipiktinimą Lietuvoje sukėlė skelbti skaičiai dėl slapto pasiklausymo yra klaidingi. Raštiškame atsakyme Anušauskui taip pat pažadėta, kad EK 2008 metų statistiką pataisys, ištrindama su Lietuva susijusius duomenis, kai skelbs 2010 metų metinę statistiką, pranešė parlamentinio komiteto biuras.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą
nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį
pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasižymėti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: 2001 METŲ RUGSĖJO 11-OJI

Trys požiūriai

MYKOLAS DRUNGA

„Masinio teroro JAV rytinėse valstijose paženklinta diena įsirežė į pasaulio sąmonę ir tapo įvadu į ištisą tolesnio teroro dešimtmetį“, – rašoma Londone redaguojamoje internetinėje svetainėje „openDemocracy“. Ji ta proga paskelbė kelių savo bendradarbių mintis apie 2001 metų rugsėjo 11-osios įvykių reikšmę.

Bradford University (kuriame kadaise dėstė Aleksandras Štromas ir kuris garbės doktoratą šiemet suteikė Leonidui Donskiui) profesorius Paul Roger rašė, jog, jeigu reikėtų išskirti vieną didžiausią šių įvykių padarinių, tai „būtų viso mąstymo saugumo klausimais nukreipimas į mirtinai klaidingą ‘karą su teroru’ ir daug svarbesnių žmogiškojo saugumo klausimų, įskaitant skurdą, badą, sergamumą, nustūmimas į šoną. Be to, tai reikė prarasti ištisą dešimtmetį, per kurį būtų buvę galima pradėti rimtai reaguoti į klimato kaitą. Ekonomiškai sušaldytas ir aplinkos pokyčių spaudžiamas pasaulis – tai pagrindinė ateinančio dešimtmečio problema, kuriai išspręsti dėl netinkamo atsako į rugsėjo 11-ąją praradome daug brangaus laiko (...). Tų praėjusių dešimties metų labiausiai bauginantis padarinys – žmogiškieji praradimai, įskaitant bent 225,000 žuvusiųjų, dvigubai tiek sunkiai sužeistų ir gerokai per 7 milijonus bėglių“, – teigė politologas Roger.

Kitaip į dalykus pasižiūrėjo egiptietis rašytojas Tarek Osman. Anot jo, „2001-ųjų rugsėjo 11-osios nusikaltimas ir 2011-ųjų arabiškasis pavasaris kilo iš tos pačios šaknies – tai beveik visų arabų valstybių nesugebėjimas per XX amžių pagerinti savo piliečių buitį ir laiduoti teisingumą. Dėl šios priežasties milijonai jaunų arabų socialines ir politines sąlygas, kuriomis buvo priversti gyventi, išgyveno kaip žeminančias ir regresyvias, todėl nusprendė keisti savo gyvenimą.“

Devyniolika rugsėjo 11-osios savizudžių naikintojų ir dešimtys tūkstančių kitų arabų jaunuolių, gąsdinusių savo pačių visuomenes, į tas žeminančias savo valstybių sąlygas reagavo, pasirinkdami skleisti nihilistinį smurtą ne tik savose šalyse, bet ir svetur. Jiems teroras ir agresija atrodė tinkamos priemonės pokyčiams vykdyti. Bet dešimtmetį vėliau nauja arabų karta iš per 185 milijonų žmonių, dar nesulaukusių 30 metų, pasirinko taikingą pabudimą. Šie jaunuoliai stengiasi pašalinti dominuojančius režimus, ilgai silpninčius ir gnaužusius jų visuomenes. Jie pakankamai subrendę ir drąsūs, idant suvoktų, jog arabų visuomenių problemos daugiausia vidinės. Jie supranta, kad užsienio galybės, įskaitant Jungtines Amerikos Valstijas, išnaudojo arabų nesugebėjimus, tačiau pagrindinė atsakomybė už šiuos nesugebėjimus yra pačių arabų.

Jie taip pat labiausiai suinteresuoti viso regiono ateitimi: tai jo žmonės turės daugiausia naudos iš stabilumo ir pažangos – ir daugiausia praras iš chaoso. Privačiojo sektoriaus ir verslumo dvasios skersai išilgai regioną stiprėjimas yra esminis jų potencialo rodiklis. Žmonės renkasi statyti, o ne griauti. 2001-ųjų rugsėjo 11-oji, intelektualinio ir moralinio bankroto aktas, atstovavo arabų apmaudui. 2011 metai įkūnija naujos arabų kartos pažadą – kartos, kuriančios jos vertą pasaulį ir tame kūrimo procese atrandančios tikrą senos civilizacijos potencialą“, – rašė Egipto publicistas.

Britų politologas ir publicistas Martin Shaw teigė, jog „teroristų išpuoliai prieš JAV 2001 m. rugsėjo 11-ąją turėjo didžiulį poveikį ateinančio dešimtmečio pasaulio politikai, tačiau jie neženklino esminio pokyčio, kaip tai darė 1989–1991 m. persilaužimai ar 2011 m. prasidėjusi nepaprasta arabų pasaulio kaita. Žiūrėdami šių kur kas svarbesnių poslinkių fone į 2001-uosius, matome, jog 2001 m. sekusio konflikto abu pagrindiniai veikėjai – sąjūdis „al-Qaeda“ ir George W. Bush administracija – pasižymėjo riboto pobūdžio veiksmis ir bus tik kuklios istorinės reikšmės.“

Taip, Rugsėjo 11-ąją įvyko baisios masinės žudynės, tai buvo milžiniškas žiaurumų politikos proveržis. „Al-Qaeda“ taip veiksmingai atsuko Hollywood katastrofų kino žanrą prieš pačias Jungtines Valstijas, kad ji keletriems metams tapo nepamainoma aktore pasaulio politikoje. Tačiau ši taktika atspindėjo sąjūdžio pamatinę politinę ir karinę silpnybę. Ją stipriai išryškino „al-Qaeda“ nesugebėjimas po išpuolių Madride 2004-aisiais ir Londone 2005-aisiais sustrengti bet kokį didelį išpuolį ir Osama bin Laden nukovimas 2011 metų gegužę.

Pagrindinės Rugsėjo 11-osios pasekmės tos, kad JAV prezidentas Bush paskelbė „globalinį karą terorui“ ir įsiveržė [ne tik į Afganistaną, bet ir] į Iraką. Tačiau tai, kad jis apžiojo per daug, taip pat išryškino amerikiečių galios persitempimą, paskatintą jų menamos pergalės Šalta-

jame kare. Bush taip pat išvaistė pasaulinį pritarimą Jungtinėms Valstijoms po Rugsėjo 11-osios, išprovokavo žemo lygio genocidinį pilietinį karą pačiame Irake ir savo prezidentavimą baigė kaip vienas labiausiai dis-

kredituotų prezidentų istorijoje. Bet kokius Vakarų pasisekimus prieš „al-Qaeda“ laidavo žvalgyba ir policija, o ne karas ar įkalinimas ir kankinimas, kuriais Bush apertė Vakarų demokratiją.

Bin Laden ir Bush vienijo tai, kad jiedu bandė trumpinti demokratine kaitą pasaulyje – pirmasis teroristiniais išpuoliais, antrasis keisdamas režimus karu. Pagrindinis jų skirtingų, bet vienas kitą patvirtinančių veikimo būdų padarinys buvo pertraukti demokratizacijos ir teisėtų globalių institucijų kūrimo procesus, įgijusius pagreitį po 1989 metų. Tačiau drauge išblėsus „al-Qaeda“ ir neokonservatizmui, arabų revoliucijos išryškino naują masinių demokratinų sąjūdžių gimimą ir sąveikos tarp Vakarų vyriausybių ir Jungtinių Tautų institucijų atsakingesnių veiksmų galimybes.

2011-ųjų šviesoje sunku suprasti, kaip bin Laden išvis sulaukė daugybės musulmonų paramos ar Bush – Vakarų demokratų. Tačiau per 2000-ųjų dešimtmečio „didįjį pertrūkį“ sekli žurnalistika ir sekli politologija ėjo įkandinė seklios politikos, skelbusios sampratą, jog terorizmas kėlė didžiausią pavojų pasaulio visuomenei ir kad kova su juo yra didysis mūsų laikų iššūkis. Dabar galime įžvelgti, jog, nepaisant to, kaip svarbu ir toliau nepamesti budrumo prieš teroristinius išpuolius, kontraterorizmas buvo ir tebėra antros rūšies spektaklis XXI šimtmečio pasaulio politikoje.

Vis dėlto bus itin nelengva kaip reikiant susitvarkyti su didžiaisiais demokratinės kaitos, globalinės lygybės ir teisėtus tarptautinės tvarkos iššūkiais. Iš dalies dėl to, kad tuos iššūkius kelia ne tik heroiški protestuotojai arabų gatvėse, bet ir prastai veikiančios pasaulio ekonomikos gilėjanti krizė“, – rašė politologas Shaw britų svetainėje „openDemocracy“.

Lrt.lt

LAIŠKAI

JEI DAR LIKO SAVIGARBOS IR DRĄSOS

Perskaitęs komentarus apie naujai išleistą Valdo Adamkaus knygą „Paskutinė kadencija. Prezidento dienoraščiai“, norėčiau pakomentuoti kai kuriuos knygos autoriaus teiginius. Pristatydamas knygą Adamkus sakė, kad jo prezidentavimo metu jį šantažavo, vertė priimti vienus ar kitus sprendimus.

Kaip matyti, jis tuos nurodymus vykdė, kad ir aferoje su Leo.LT, kuri Lietuvai atnešė šimtų milijonų litų nuostolį, nekaltant jau apie pasižadėjimą uždaryti Ignalinos atominę elektrinę. Kai Lietuvos saugumo karininkas Vytautas Pociūnas ruošėsi paviešinti kai kuriuos valdančiojo klanu darbelius ir dėl to buvo nužudytas Baltarusijoje, Adamkaus prezidentavimo metu taip ir nebuvo atliktas išsamus tyrimas. Jis savo valstybėje elgėsi kaip bailsys, buvo klusnus valdančiojo klanu įrankis. Juk ir Dalia Grybauskaitė sakė, kad valstybę užvaldė nusikalstamas oligarchų klanas. Adamkus drąsus buvo tik lakstydamas į Gruziją ir Ukrainą, būdamas po JAV sparneliu norėjo pasirodyti labai įtakingas. Tai jokios naudos Lietuvos žmonėms neatnešė, o tik dar labiau nuskurdino šalį. Vienintelis Adamkaus nuopelnas – Lietuvoje atsirado daugiau milijonierių.

Drąsus prezidentas bet kokius šantažistus būtų pažabojęs. Net ir dabar jis bijo paviešinti jų pavardes ir aiškina: „Šiandien yra žmonių, kuriais šventai tikime ir vos jiems nesimeldžiame už jų nuopelnus atkuriant nepriklausomybę. Bet yra tokių dalykų, kad jeigu aš viešai ir su pavardėmis pasakysiu... tai, manau, padarysiu nusikaltimą prieš šventą tikėjimą laisve, demokratija ir vienas kitu.“

Taip elgdamasis Adamkus daro didžiausią nusikaltimą savo gyvenime – jis nesako tiesios žodžio tautai, palikdamas ją tikėti iliuzijomis ir gyventi amžiname įtarinėjime. Apie kiekvieną dabar galima galvoti, ar tik jis ne iš tu, apie kuriuos Adamkus kalba. Adamkus – tikras Amerikos valdančiųjų produktas, knygos pristatyme užsiminęs, jog galbūt jį šantažavusiųjų pavardes jis leis paskelbti tik po 50 metų. Jeigu pas jį dar liko savigarbos ir drąsos, jis nedelsdamas turi viską paviešinti ir nors tuo padaryti tautai gera. Taip pasiėlgus, manau, pagarba jam būtų didesnė nei ji yra dabar.

Gediminas Kairys
Mokena, IL

Vasaros karščiai beveik jau praėjo, pasibaigė jaunimo stovyklos, vaikai ir jaunimas grįžo į mokyklas, universitetus. Ilgai lauktos vasaros atostogos – jau praėityje. Amerikoje vasara neoficialiai prasideda Kapų puošimo dieną ir baigiasi su Darbo diena rugsėjo pradžioje. Oficiali vasara pasibaigia rugsėjo mėn. 23 d., bet niekas į tai nekreipia dėmesio. Gyvenimas bėga įprasta vėga.

Sakoma, kad vasara yra skirta poilsiui. Tame yra šiek tiek tiesos, bet to nereikėtų taikyti tiems, kurie praleido vasarą ar ir ilgiau planuodami ankstyvo rudens renginius, suvažiavimus, sąskrydžius, konferencijas. Ką tik grįžau iš Šiaurės Amerikos ateitininkų subvimo, įvykusio rugsėjo 2–4 dienomis Dainavos jaunimo stovykloje. Tai buvo kruopščiai paruoštas renginys, skirtas visai ateitininkų šeimai ir jos bičiuliams. Ši met buvo švenčiamas žurnalo „Ateitis“ šimtmečio jubiliejus. Dainavoje turėjome progą išklausti pranešimų, apie juos padiskutuoti, pasidžiaugti Dainavos gamta ir neužsakytu karščiu. Bendravome, mezgėme naujas pažintis, džiaugėmės vakaro programomis. Kartu išgyvenome pro rajoną praūžusią audrą su žaibais ir griaustiniu. Kitą dieną spaudoje skaitėme, kad po audros daugiau nei 100,000 žmonių liko tamsoje. Tie žmonės gyveno toje pat apskrityje kaip ir Dainava, bet Dainava liko nepaliesta. Paskutinis Dainavoje didelių nuostolių padaręs viesulas praūžė gal prieš 25 metus.

Rugsėjo 2–4 d. savaitgalį būnant stovykloje sužinota apie prieš keletą dienų Atlanto vandenyne kilusią audrą, pasiekusią ir Neringos stovyklą Vermont valstijoje. Ten išdai gas krečiant „Irenos“ vardo viesuliu, vyko lietuvių vestuvės. Į stovyklą per upę vedantis tiltas buvo nuplautas, o stovykloje esantieji kurį laiką buvo atskirti nuo pasaulio. Be abejo, ten buvusiesiems tai buvo neužmirštamų vestuvės („Draugas“, 2011 m. rugsėjo 1 d.).

Darbo dienos savaitgalį Čikagoje

Vasara – ne vien poilsiui

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

vyko JAV LB Archyvų komiteto ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centro rengta konferencija, skirta iševijos lietuvių archyvams bei bibliotekoms ir jų išsaugojimui. Šias eilutes rašant prieš akis laukia dar daug kitų renginių, taip pat pareikalavusių nemažai darbo valandų, organizacinio kūrybingumo bei pastangų per visą vasarą. Kai ši mano skiltis pasirodys laikraštyje, dalis tų renginių jau bus įvykę.

Rugsėjo 10–11 dienomis Pasaulio lietuvių centre vyksta Santaros-Šviesos 58-asis suvažiavimas. Tą patį savaitgalį Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje atidaromos dvi parodos – „Prezidentas Aleksandras Stulginskis tremtyje“ ir Juozo Kazlausko fotografijų paroda „Lietuva tremtyje“. Trečias tą patį savaitgalį numatytas susibūrimas – JAV LB apylinkių pirmininkų suvažiavimas Lemont, IL.

Rugsėjo 25 d. vyks Lietuvių tautinių kapinių 100-mečio iškilmingas minėjimas, jubiliejiniai pietūs ir dokumentinio filmo apie šias kapines premjera. Rugsėjo 24 d. Lietuvos ambasadoje Washington, DC vyks Mikalojaus K. Čiurlionio mirties 100 metų minėjimas. Ir vėl rytiniame JAV pakraštyje Elizabeth, NJ spalio 7–9 dienomis vyks JAV LB III Tarybos sesija. Tai metinis JAV LB sprendžiamasis suvažiavimas, kuriame dalyvauja 60 rinktų atstovų ir 10 JAV LB apygardų pirmininkų. Svečio teisėmis kviečiami dalyvauti visi lietuviai.

Už keleto dienų, spalio 14–16 dienomis, Carmelite Spiritual Center, Darien, IL, Akademiniis skautų sąjūdis rengia metinę šventę ir Studijų dienas. Spalio 23 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL Lietuvių vaikų

globos būrelis „Saulutė“ kviečia į Mikalojaus K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių minėjimą. Savaitę po to, spalio 30 d., Royalty West Banquet, Willow Springs, IL, vyks labdaringi pietūs „Draugo“ veiklai paremti. Tai tik dalis „Draugo“ renginių kalendoriuje išvardytų progų susitikti rudeni, pasidžiaugti paruošta programa ir pabendrauti.

Savo skilties skaitytojams, pamirėjusiems, kad paskaito mano skiltis, prisipažįstu, kad jų skaitymas yra man geriausia paskata toliau rašyti. Neklysiu sakydamas, kad geriausias atpildas įvairių renginių ruošėjams yra visuomenės apsilankymas kruopščiai suplanuotuose renginiuose. Gal kartais ir pasitaiko kokių nesklandumų, bet jie atleistini, žinant,

Iš kairės: Vytas Maciūnas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas, dr. Romualdas Kriaučiūnas, „Draugo“ skiltininkas, Žygimantas Pavilionis, Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV, Nijolė Balčiūnienė ir dr. Jonas Prunskis Šiaurės Amerikos ateitininkų savaitgalyje Dainavoje rugsėjo 4 d.

Ramunės Kubiliūtės nuotr.

LAIŠKAI

APSILANKIUS OPEROJE GRANT PARK

Kasmet ir kas savaitę Čikagos centre esančiame Grant Park (šiais laikais ši koncertų erdvė vadinama Millennium Park) jau daugelį metų vyksta simfoniniai koncertai, kurie daugumai mūsų nieko nekainuoja. Nors miesto valdyba finansiškai remia Grant Park orkestrą ir chorą, miestas skaudžiai iš žiūrovų atsiima – ši kartą net 30,00 dol. reikėjo mokėti už automobilio pastatymą požeminėje šio parko aikštelėje.

Verdi „Requiem“ koncertas vyko š. m. rugpjūčio 19 ir 20 d., jo metu orkestrą ir didžiulį chorą išpūdingai valdė Carlos Kalmar, meninis ir nuolatinis Grant Park orkestro ir choro dirigentas. Giuseppe Verdi kūrinys parašytas apie 1874 m., kada Verdi jau buvo išgarsėjęs toli už savo krašto Italijos ribų kaip žymus operų kompozitorius, jau nutolęs nuo savo dar gana „žalių“ operų kaip „Oberto“ ir kitų žmogaus gyvenimo dramų stipriomis emocinėmis situacijomis pabrėžiančių, trankių melodramų.

Ta proga verta prisiminti, kad Lietuvių Operos choras 1965 m. birželio 13 d., dalyvaujant 5,000 žiūrovų, pagerbė per 25-erius Lietuvos okupacijos metus žuvusius Lietuvos partizanus ir kt. nukentėjusius brolius ir seseris, Čikagos miesto centre esančio McCormick teatro salėje pastatydamas Giuseppe Verdi „Requiem“ ir Bruno Markaičio kantatą „Vilniaus varpai“.

Maestro Aleksandras Kučiūnas parodė mums, neprofesionaliems dainininkams, daug meilės, kantrybės ir profesinio pasišventimo. Tai tas pats pasišventėlis Kučiūnas, kuris 1947 m. sunkiomis DP gyvenimo sąlygomis dirigavo Detmold, Vokietijoje, Lietuvių Tremtinių operos „Sevilijos kirpėjo“ ir baletu „Coppelia“ pastatymams. Gera, kad Čikagos atveju renginyje dalyvavę nelietuviai čikagiečiai turėjo progos sužinoti apie sovietų Lietuvos okupaciją, kuri eiliniam amerikiečiui buvo beveik nežinoma! (Tik po 5 metų Simas Kudirka, nušokęs nuo „Sovietskąją Litva“ į amerikiečių laivą „Vigilant“, priminė pasauliui apie okupuotą Lie-

tuvą ir jos politinę priespaudą.) Man asmeniškai malonu prisiminti save kaip chormeisterį, prisidėjusį prie šio renginio. Operos choro valdybai pakvietus, choro gretas papildė ir Čikagoje gyvavęs tuometinis Lietuvos vyčių choras.

Šiuo metu jau kelintą kartą Lietuvių Operos lengvesnio žanro operėčių pasirinkimas lyg ir nesiderina su Verdi „Requiem“ ir 15 klasikinių operų kaip „La Traviata“, „Faustas“, „Aida“, „Carmen“ ir kt., net trijų ir lietuviškų – Jurgio Karnavičiaus „Grażina“ (pastatyta Čikagos Operos rūmuose), Juliaus Gaidelio „Dana“ ir Kazimiero Viktoro Banaičio „Jūratė ir Kastytis“.

Prisimenant Lietuvių Operos pastatytą Verdi „Requiem“, su pasidžiavimu norisi paminėti jame dalyvavusius mūsiškius solistus: Daną Stankaitę, Aldoną Stempuzienę, Stasį Barą-Baranauską ir Joną Vaznelį, o Markaičio kantatoje – Prudenciją Bičkienę, Alviną Giedraitienę ir Algirdą Brazį.

Faustas Strolia
Forest Park, IL

KAIP ŠVIEŽIO VĖJO GŪSIS

Lietuvoje gimnazijos kapelionas per pamokas dažnai primindavo, kad Romos Katalikų Bažnyčia (RKB) neklysta tikėjimo ir doros reikaluose, o taip pat, kad nusikaltę dvasininkai turi būti teisiami Bažnyčios hierarchijos.

Vatikano laikysena sovietų okupuotos Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimo metu, o taip pat neseniai paaikšjęs pedofilų kunigų elgesys parodė, kad ilgą laiką RKB skelbti nuostatai visuomenei nėra priimtini.

Amerikos lietuvių katalikų spauda vengė šias temas plačiau nagrinėti. Netikėtai š. m. rugpjūčio 25 d. „Drauge“ pasirodė Donato Janutos straipsnis „100 metų Tautinėms kapinėms“, išsamiai ir objektyviai aprašantis praėjusio metų lietuvių kunigo Čikagoje padarytus prasižengimus, kurie prisidėjo prie Tautinių kapinių Čikagoje sukūrimo. Sveikintinas šio įdomaus straipsnio autorius, taip pat šį straipsnį išspausdinęs laikraštis.

Jeronimas Tamkutonis
Chicago, IL

TELKINIAI

Waterbury, CT

ALK moterų kuopos surengtas minėjimas

Birželio 12 d. Amerikos lietuvių katalikų (ALK) moterų Waterbury 43-oji kuopa suruošė minėjimą, skirtą 1940 m. birželio 14 d. skaudiems įvykiams, ištikusiems mūsų tautą, atminti.

Šv. Juozapo parapijos centro koplyčioje kun. Pranas Karvelis atnašavo šv. Mišias, dalintasi prisiminimais apie žiaurius įvykius, kuriuos išgyveno Lietuva.

Prie altoriaus puikavosi sesės Šarūnės Macys tautiniais motyvais sudėtas vainikas. Liturginius skaitymus skaitė Onytė Paliulytė. Jautriai, lydimi vargonininkės Zitos Rossi, skambėjo choristų balsai, garbinant

Visatos Kūrėją gimtąja kalba. Solo violončele grojo Thirzah Bendokas, kuri atliko Johann Sebastian Bach „Prelude” Suit No 1 in G., Pietro Mascagni „Intermezzo” iš „Cavalleria Rusticana” ir Franz Schubert „Ave Maria”.

Po to koplyčios svetainėje vyko sesių suruoštos vaišės. Čia visus nustebino Thirzah, pagrojusi tris kūrinius: Wilhelm Grosz ir Jimmy Kennedy „Isle of Capri”, Paul Vance ir Lee Pockriss „Catch a Falling Star” ir Leigh Harline „When You Wish upon a Star”. Lietuvių kilmės Bendokas studijavo Yale University, baigė Juilliard muzikos konservatoriją,

grojo solo su Boston Pops orkestru, su Connecticut valstijos simfoniniais orkestrais koncertavo Europoje.

Sesės Šarūnė Macy ir Onutė Pakalnienė solistei ir vargonininkei įteikė gėlių. Svečiai džiaugėsi suėję, džiaugėsi pabendravę.

Progros, jubiliejai

Sveikiname kunigą Praną Karvelį, Šv. Jurgio bažnyčios buvusį kleboną, atšventusį 62-ąjį kilnaus pašaukimo sekti Kristų, skleisti Jo Evangeliją šioje žemėje gimtadienį.

Sukako 100 metų Onai Rutkauskas, veikliai vyčių ir mūsų kuopos

buvusiai išdininkei. Ta proga kuopa Onos Rutkauskas vardu Šv. Juozapo bažnyčiai įteikė simbolinę 100 dol. dovaną.

Sveikiname Joną Stepulionį, sulaukusį 104 metų amžiaus – jis vis dar žvalus, džiaugiasi lankytojais, skaito „Draugą”, yra gražiai globojamas dukros Irenos! Ilgiausių, sveikiausių Dievo lydimų metų visiems!

Sesė Anelė Karmuzienė gražiai globojama savo prieauglio – atžalyno! Aplankėme su dovanomis, širdinga meile! Aldona Raugalienė, Ona Pakalnienė, Julija Puodziukaitienė.

Vietos korespondentė

ALK moterų minėjime solo violončele grojo Thirzah Bendokas.

Choristų balsus lydėjo vargonininkės Zitos Rossi muzika.

LEMONT, IL

Tautinės sąjungos gegužinė

VACLOVAS MAŽEIKA

Nors oro pranešimai ir nebuvo labai palankūs sekmadieniui, rugpjūčio 21 diena, kada buvo numatyta Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus ruošiamą gegužinę Ateitininkų namų ažuolyne, bet diena tokiam renginiui išaušo kuo puikiausiai. Jau nuo pat ryto Jūratė ir Jonas Variakojai darbavosi prie loterijos stalo, dėstydami gausiai suneštas dovanas, kurių buvo įvairių ir vertingų – medžio dirbinių, paveikslų, lietuviškų rankšluosčių, vyno butelių ir t. t. Daugiausia laimikių loterijai parūpino Sigutė Žemaitienė, Ilona Marcinkutė-Muller, Severina Juškvienė ir Laima Šimulienė.

Pamaldoms pasibaigus Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčioje, žmonės pradėjo atvykti į gegužinę ir sėsti prie gražiai padengtų stalų šimtamečių ažuolų pavėsyje. Netrukus susidarė ir eilutė prie maisto. Čia maloniai patarnavo pati skyriaus pirmininkė Irena Dirdienė, Daiva Panarienė ir Odeta Kozmianienė, kava ir pyragais rūpinosi Severina Juškvienė.

Už nusipirktus bilietėlius, kuriuos pardavinėjo Nardis Juškus, buvo galima gauti „Racine” kepyklos gamintų skanių kotletų arba viščių-

ko su bulvių koše, kugeliu ir raudonais burokėliais, įskaitant kavą su pyragais. Nestovėjo tuščias ir baras, aptarnaujamas Lijanos ir Rano Pondel, nuolat vyrų apsuptas negailint žaliukų lietuviškam alui bei kitiems stipresniems, troškulių gaivinantiems gėrimams.

Visus linksmino graži ir nuotaikinga Stasės ir Vyto Jagminų muzika. Muzika buvo pritaikyta pasiklausymui ir šokiams. Šokėjų aikštelėje netrūko, nes ir oras tam buvo palankus. Gegužinė – tai vieta, kur susitinki draugus, pažįstamus, kartais jau seniai matytus, aptari šeimyninius, visuomeninius, politinius klausimus.

Gegužinėje dalyvavo „Dirvos” redaktorius Vytautas Radžius, Marija Remienė, buvęs Sąjungos pirmininkas Vaclovas Mažeika ir dabartinis jos pirmininkas Petras Buchas su kitais valdybos nariais Jonu Variakoju ir Irena Dirdiene.

Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus valdyba, kurią sudaro pirm. Irena Dirdienė ir vicepirm. Jūratė Variakojienė, širdingai dėkoja visiems talkininkams, prisidėjusiems darbu ir paaukojusiems laimikių loterijai. Ypatingą padėką valdyba reiškia Aldonai Urbienei, paaukojusiai pusę mokesčio Ateitininkų namams už ažuolyno vietą gegužinei.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Florida Lietuvių klubas ruošiasi 50 metų jubiliejui

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šie metai Florida valstijos lietuviams – ypatingi. Lapkričio mėnesį bus minimos vietos Lietuvių klubo 50-osios įkūrimo metinės. Apie Florida lietuvius, klubo istoriją ir jo perspektyvas kalbėjomės svetinguose klubo pirmininkės, St. Petersburg Lietuvių Bendruomenės vadovės, lituanistinės mokyklos „Saulutė“ vadovės Vidos Meiluvienės namuose. Pokalbyje dalyvauja ir ilgametė aktyvi Florida lietuvių veikėja, steigiamojo klubo susirinkimo sekretorė Angelė Karnienė. Jos pačios bei jos vyro Albino Karniaus indėlis į vietos lietuvių gyvenimą – didžiulis ir žodžiais sunkiai nusakomas.

Po Antrojo pasaulinio karo nemažai XIX a. amžiaus pab. – XX a. prad. Amerikoje įsikūrusių lietuvių jau buvo solidaus amžiaus. Jie persikėlė į Florida, kurios klimatas čia visada traukė vyresnio amžiaus žmones. Buvo ir jaunesnių lietuvių, kurie vertėsi įvairiais verslais ar dirbo valstybės įstaigose – manoma, kad 1960 metais Tampa, St. Petersburg, Miami apylinkėse gyveno apie 300 lietuvių. Veikė įvairios lietuviškos organizacijos, bet jos apsiribojo gana siaura veikla.

1961 metų rudenį „Dailės“ choras išsirinko komisiją ir pasiūlė parengti klubo įstatus bei sukviesti naujo klubo steigiamąjį susirinkimą. Steigiamasis susirinkimas įvyko Gulfport, šalia St. Petersburg, Domicelės ir Kazimiero Štaupų garaže.

Tam susirinkimui sekretoriaus A. Karnienė prisimena, jog pirmiausia buvo perskaityta klubo charta. Klubas pavadintas „Floridos Amerikos Lietuvių Klubas, Inc.“ ir įregistruotas kaip pelno nesiekianti organizacija. Pagrindiniai naujo klubo tikslai buvo skatinti solidarumą, draugiškumą, bendravimą tarp jo narių, rūpintis jų kultūrine, dvasine ir ekonomine gerove.

„Mums buvo labai svarbus bet koks atsirišimas nuo komunistų ir jau veikusių jų organizacijų. Tad ir stojantieji į klubą turėjo užpildyti pareiškimą, kuriame tarp kitų punktų reikėjo nurodyti, jog stojantysis nėra komunistų partijos narys, bet kokia forma nerėmė ir nerems šios organizacijos. Be to, stojantysis turėjo remti demokratinę, nepriklausomą Lietuvos atkūrimą“, – sakė A. Karnienė.

Pareiškimus pirmojo susirinkimo metu užpildė 40 narių, sumokėjo vieno dolerio metinį mokestį. Tada pirmininku išrinktas Liudvikas Če-

pelis, pirmininkavęs 1962–1964 metais, A. Karnienė tapo klubo sekretore, jos vyras Albinas – išdininku. Vienas pagrindinių klubo tikslų buvo pasistatyti savo namus St. Petersburg.

Jau 1962 metų pavasarį nutarta įsigyti žemės sklypą ir telkti pinigų klubo namams statyti. Pamatai jam pradėti kasti 1963 metų rugsėjo 1 dieną. Lėšas telkti sekėsi gerai, klubo direktorius Gus Juodeikis paaugojo 10,000 dol., buvo nemažai kitų aukų. Ir 1964 metų vasario 1-ąją naujieji klubo namai buvo iškilmingai atidaryti. Tai, kad per dvejus metus ir tris mėnesius buvo suaukota tiems laikams tikrai didelė per 40,000 dol. suma, rodo, kad pirmieji klubo nariai išties daug dirbo ir puikiai suvokė naujo klubo svarbą.

Klubo narių skaičius nuolat augo, kasmet jo gretas papildydavo po kelias dešimtis narių, ir iki 1989 metų vidurio jų jau buvo daugiau kaip tūkstantis. Tiesa, dalis išėjo amžinybėn, dalis išsikraustė, buvo ir tokių, kurie nemokėjo nario mokesčio ir buvo pašalinti.

„Tada buvo labai daug entuziazmo, noro veikti, idėjų. Vieni renginiai vijo kitus, žmonės buvo aktyvūs. Neilgai trukus jau kilo sumanymas Lietuvių namus išplėsti, buvo parengtas priestato projektas, ir 1976 metų pabaigoje jau surengtas naujų patalpų atidarymas“, – prisiminė A. Karnienė, kuri buvo klubo patalpų pertvarkymo ir įrengimo bei finansavimo besirūpinusios finansų komisijos narė. Jos vyras A. Karnius klubui pirmininkavo 1965–1971, 1975–1977, 1981, 1986–1988 ir dar vėlesniais metais.

Plečiantis klubui, daugėjo įvairių daiktų, prireikė ir raštinės, prausyklos, tad 1980 metais nutarta statyti dar vieną priestatą. Poreikis plėstis kilo ir 1988 metais, kai reikėjo išplėsti biblioteką. Po metų ir šie darbai buvo baigti, pastato plotas nuo pirminio 4,858 kv. pėdų išaugo iki 10,444 kv. pėdų. Dabar klubas išties gali didžiuliuoti savo biblioteką.

„Savo bibliotekoje turime apie 5,500 knygų, ir, manau, kad ji yra viena didžiausių lietuviškų knygų bibliotekų po Lemont ir Lituanistikos centro bibliotekų. Ji yra lankoma, yra tokių skaitytojų, kurie per metus perskaito ir šimtą knygų. Norėjome siųsti knygas į Lietuvą, bet tai brangiai kainuoja, be to, kai pasiūlėme knygų, niekas jų neprašė. Dažnai rengiame knygų mugės, kai knygų galima įsigyti už simbolinę

kainą“, – pasakojo klubo vadovė V. Meiluvienė.

Klubas 1976 metais pradėjo leisti mėnesinį biuletinį „Lietuvių žinios“, kur paskelbta daug svarbios informacijos. Daug metų šiam leidiniui taip pat atidavė Angelė ir Albinas Karniai. Sėkmingai veikė klubo choras, įsikūręs „Dailės“ choro pagrindu, koncertus rengė įvairūs vokaliniai ansambliai, puikius pasirodymus rengė tautinių šokių kolektyvai – veteranų šokėjų grupė „Audra“, kurią sukūrė ir šokių mokė A. Karnienė, 1980 metais įsisteigusi jau-

madieniniai pietūs tam ne visada tiko. Kultūrinių popiečių ratelis per pastaruosius metus pakvietė į klubo susirinkimus daug įdomių svečių, pašnekovų, atlikėjų. Tiesa, bėgant metams, tie renginiai jau ne visada sutraukia pakankamai žiūrovų – šiemet pavasarį klube koncertavo garsus jaunosios kartos pianistas Edvinas Minkštimas, ir, nors bilietai buvo nebrangūs, žmonių susirinko ne daug.

A. Karnienė vadovavo ir 1976–1979 metais klubo globoje veikusiai lituanistinei mokyklai. Pastaruosius

A. Karnienė klubui atidavė daug metų.

V. Meiluvienė gyvena klubo jubiliejaus rūpesčiais.

nimo tautinių šokių grupė „Banga“.

Aktyvus buvo ir teatrinis gyvenimas – dar 1973 metais Vilniaus 500 metų sukakties proga A. Karniaus pastangomis buvo suvaizdinta Balio Sruogos „Giesmė apie Gediminą“, vėliau pastatyta daug kitų veikalų. Klubo nariai iki šiol prisimena prieš keturis dešimtmečius A. Karnienės parengtas karalių karūnavimo iškilmes.

Prisimenami ir 1975 metai, kai klube lankėsi jūreivis Simas Kudirka su visa šeima. Jo sutikimo komiteto nare buvusi A. Karnienė prisimena tas iškilmes, didžiulį spaudos susidomėjimą. Po poros metų, kai Hollywood pastatė filmą „The Defection of Simas Kudirka“, laikraštis „St. Petersburg Times“ išleido specialų 16 puslapių priedą, kuriame išspausdino visą filmo tekstą su paaiškinimais ir nuotraukomis. Laikraštis buvo išdalintas tūkstančiams Pinellas apskrities mokyklų moksleiviams, kad jie geriau suprastų filmą.

Įsimintina ir klubo kultūrinės sekcijos veikla, prasidėjusi 1987 metais, kai dalis klubo narių pasiūlė giliau pagvildinti įvairius kultūrinius, istorinius klausimus, o sek-

metus lituanistinei mokyklai „Saulutė“ vadovaujanti V. Meiluvienė apgailėstavo, kad vaikų skaičius sekmadieninėje mokykloje mažėja. Nėra linksma ir klubo ateitis – sekmadieniais į pietus susirenka apie šimtas žmonių, bet dauguma jų jau labai seno amžiaus, vis daugiau jų iškeliauja Amžinybėn, o naujai atvykusieji trečiabangiai klube beveik nesi-lanko.

„Dabartinė padėtis nedžiugina, nes geriausi klubo veiklos metai – jau praeityje. Žinoma, galime pasidžiaugti, kad išlaikėme ir turime savo klubą, kad nesame išsiskolinę, kad ta veikla ir toliau vyksta, turime išties energingų ir sumanių žmonių. Vis dėl to nelengva įsivaizduoti klubo veiklą dar po vieno kito dešimtmečio“, – atsiduso klubo pirmininkė.

Dabar visos jos ir pagalbinių mintys – apie lapkritį būsiantį jubiliejų. V. Meiluvienė ir A. Karnienė sutarė, kad ta proga renginys turi būti išpūdingas, bet pasikviesti kažkokių ypatingų atlikėjų nežadama – bus verčiamasi savo jėgomis ir lietuviškais vietos kolektyvais. Ruošiama ir paroda, apžvelgsianti klubo 50 metų istoriją, priminsianti žmones, daugiausia prisidėjusius prie klubo įkūrimo ir puoselėjimo.

Lietuvių klubas daug metų veikia šiose patalpose.

Šioje salėje vietos lietuviai renkasi kiekvieną sekmadienį.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Radvilų rūmuose – dailės konkurso paroda „Lietuvos saktmė“

Lietuvos dailės muziejus ir Čiurlionio galerija (Lemont, JAV) rugsėjo 13 d., antradienį, 5 val. p. p. Radvilų rūmuose (Vilniaus g. 24) atidaro Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkurso parodą „Lietuvos saktmė“ (veiks iki spalio 26 d.).

Parodoje 135 dailininkai pristato per 260 kūrinių. Parodą atidarys Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys, Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkas Eugenijus Nalevaika, parodos kuratorė Julija Mušinskienė, muzikuos prof. Veronika Vitaitės fortepijono klasės studentė, tarptautinių ir nacionalinių konkursų laureatė Monika Daržinkevičiūtė.

Dailininkas Liudvikas Pocius laiko savo darbą „Kasparas Bekešas“. Drobė, aliejus. 2011

Irenos Endrijaitienės nuotr.

Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmai vėl atvėrė sales Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkurso ciklą tęsiančiai parodai „Lietuvos saktmė“. Ją, kaip ir ankstesnes konkursines parodas, bendrai rengia Lietuvos dailės muziejus ir Čiurlionio galerija (The Art Gallery of Čiurlionis, Inc.), veikianči JAV, Lemont. Šios galerijos sumanymu 2005–2009 metais Vilniuje buvo surengtos trys, o Lemonte – dvi konkursinės parodos. Lietuvos ir išeivijos menininkai pirmąkart galėjo dalyvauti tame pat projekte, improvizuoti tomis pat temomis ir buvo apdovanoti tomis pat išeivijos dailininkų Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijomis. Čiurlionio galerija ne tik įvykdė išpareigojimą skirti premijas visų penkių konkursinių

parodų laureatams, bet ir finansavo visų šių parodų katalogų leidimą.

Čiurlionio galerijos, Inc., Lemont surengti dailės konkursai „Išeivijos kelias“ (2006) ir „Lietuvos tūkstantmečio aidas išeivijoje“ (2008) tapo išeivijos kultūrinio gyvenimo įvykiais. Jie paskatino lietuvius dailininkus vėl burtis į bendrąsias parodas, o Čikagos lietuvių visuomenė galėjo pamatyti šiandienos išeivijos dailės panoramą, susitikti su dailininkais iš Lietuvos, po nepriklausomybės atkūrimo persikėlusiais gyventi į JAV ir išitraukusiais į išeivijos kultūrinę veiklą.

Akivaizdų pritarimą konkurso parodų idėjai pareiškė ir Lietuvos dailininkai. Kiekviena iš konkursinių parodų „Lietuvos kelias“ (2005), „Lietuvos laikas“ (2007), „Lietuvos tūkstantmetis“ (2009) sulaukė vis daugiau dalyvių; „Lietuvos tūkstantmečio“ ekspozicijai buvo ankštoka net užėmus visas Radvilų rūmų parodines erdves. Lietuvos dailininkų aktyvumas, matyt, buvo stipriausias argumentas svarstant tolesnį konkursų likimą. Po paskutinės parodos Čiurlionio galerijos valdyba pasiūlė muziejui pratęsti Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio premijų dailės konkurso ciklą ir 2011 m. Vilniuje surengti dar vieną konkursinę parodą.

Ir Vilniuje, ir Lemont veikusiu konkursinių parodų temas diktavo Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetis. Naujoje LDM ir Čiurlionio galerijos sutartyje konkurso nuostatai iš esmės nepakeisti, tad ir šios parodos tema, kaip ir ankstesnio ciklo parodų, pasaulį persmelkusių kosmopolitizmo ir globalizmo idėjų kontekste siekia stiprinti mūsų istorinę atmintį bei lietuviškosios kultūrinės tapatybės pagrindus ir išreiškia premijų donatorių bei konkursą pasiūliusios Čiurlionio galerijos, Inc., puoselėtus idealus.

Čiurlionio galeriją 1957 m. Čikagoje įkūrė lietuviai dailininkai, karui baigiantis iš Lietuvos pasitraukę į Vakarų, o vėliau persikėlę į JAV. Galerija rengė lietuvių dailininkų parodas, iš visuomenės aukų pirkto geriausių jų kūrinius būsimai laisvai Lietuvai. Kelis dešimtmečius kauptas išeivijos dailės rinkinys 1999–2000 m. parsijustas į Lietuvą. Į tėvynę galerija gražino ir joje saugotą premijų donatorių Miko J. Šileikio ir Teofilio Petraičio kūrybinį palikimą.

Mikas J. Šileikis (1893–1987), atvykęs į JAV iš Zarasų krašto 1913 m., baigė Čikagos meno institutą ir tapo

Kęstutis Petras Ramonas. Ciklo „Protėvių kovų gyvoji atmintis“ III dalis. 2010. Fotografas Vaidotas Aukštaitis.

pirmu profesionaliu išeivijos dailininku. Per ilgą gyvenimą jis sukūrė apie tūkstantį kūrinių, buvo vienas iš Lietuvių dailininkų sąjungos kūrėjų, Čiurlionio galerijos signataras, pirmasis jos direktorius, nuolatinis parodų dalyvis, rengėjas ir vertintojas, „Naujienų“ priedo „Meno žinios“ įkūrėjas ir redaktorius, dailės kritikas, rašytojas, vertėjas. Jis buvo ir pirmasis premijos, nuo 1980 m. teikiamos Čiurlionio galerijos rengiamų bendrųjų parodų dalyviams, donatorius.

Kito mecenato – Lietuvos savanorio, Kauno meno mokyklos auklėtinio, dailės pedagogo, akvarelininko ir tapytojo Teofilio Petraičio (1896–1978) premija jo valia įsteigta po dailininko mirties iš Čiurlionio galerijai patikėto jo palikimo. Čiurlionio galerija, išsaugojusi daugiau kaip prieš tris dešimtmečius šių donatorių įsteigtą premijų fondą, iš jo skyrė premijas ir ankstesnių, ir šio konkurso laureatams.

„Lietuvos saktmė“ – didžiausia iš

konkursinių parodų. Vertinimo komisija parodai atrinko 135 dailininkų kūrinius. Rodoma apie 260 skulptūros, tapybos, grafikos, akvarelės kūrinių, sukurtų 2009–2011 metais. Parodoje dalyvauja ankstesnių konkursų Miko J. Šileikio premijų laureatai Asta Vasiliauskaitė, Jūratė Bogdavičiūtė, Pranas Grušys, Leonas Strioga, Arvydas Ališanka ir Teofilio Petraičio premijų laureatai Emilija Taločkienė-Gaspariūnaitė, Nijolė Valadkevičiūtė, Saulė Kisarauskienė, Romualdas Čarna, Vitolis Trušys, Vija Tarabildienė.

Konkursui „Lietuvos saktmė“ pateiktus kūrinius vertino ir laureatus rinko Lietuvos dailės muziejaus ir Lietuvos dailininkų sąjungos sudaryta vertinimo komisija – Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys (pirmininkas), menotyrininkė dr. Nijolė Tumėnienė, dailininkai Arūnė Tornau, Rytas Jonas Belevičius ir Romualdas Orantas.

Lietuvos dailės muziejus info

Čikagos lituanistinėje mokykloje rugsėjo 10 d. vyko 2011–2012 mokslo metų atidarymo šventė. Su dovanomis į šventę atvyko LR URM Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius ir LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, JAV LB Brighton Park apylinkės pirmininkė Salomėja Daulienė, Jaunimo centro valdybos pirmininkė Neringa Aleksonienė. Nuotraukose (kairėje): S. Aniulienė ir A. Daunoravičius įteikia dovanas ČLM direktorei Jūratei Dovilienei (v.) ir gausiai susirinkusiems į mokyklos atidarymą mokiniams ir mokytojams.

Laimos Apanavičienės nuotr.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetatim@gmail.com

Airijoje atidaryta M. K. Čiurlionio darbų paroda

Paroda skirta M. K. Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms paminėti.

URM nuotr.

Cork (URM) – Rugsėjo 9 d. Cork mieste Airijoje Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys atidarė parodą, skirtą dailininko ir kompozitoriaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms paminėti.

Renginyje dalyvavęs Airijos žemės ūkio ministras Simon Coveney pažymėjo, kad Lietuvos kultūros pristatymas Airijoje turi didelę reikšmę. „Lietuvių bendruomenė Airijoje ypač tvirtai sieja mūsų valstybes. Taip pat panaši mūsų valstybių istorinė patirtis, pasišventimas laisvei ir nepriklausomybei. Bendri ir mūsų ateities uždaviniai – 2013 m. dalinsimės bendra atsakomybe pirmininkaudami Europos Sąjungai“, – sakė S. Coveney. Parodos atidaryme taip pat dalyvavo Cork miesto ir grafystės vadovai, politikai, kultūros ir meno atstovai, diplomatai ir Airijos Lietuvių Bendruomenės nariai.

Muzikos mėgėjai Airijoje taip pat buvo supažindinti su M. K. Čiurlionio kūryba. Rugsėjo 11 d. Dublin galerijos „Hugh Lane“ sekmadienių pasirodymų sezoną pradėjo pianistų Roko Zubovo ir Sonatos Zubovienės koncertas „Čiurlionio pasaulis“. Rugsėjo 12 d. Zubovų duetas koncertavo Cork muzikos akademijos Teatro salėje.

New York pristatyta Lietuvos turizmo rinka

New York (LR generalinio konsulato New York info) – 2011 m. rugsėjo 7 d. New York Estų namuose vyko Estijos Amerikos prekybos, pramonės ir amatų rūmų ir Estijos turizmo tarybos organizuota Baltijos šalių turizmo mugė. Mugės metu susirinkusiems vietiniams turizmo agentūrų, spaudos atstovams buvo pristatyta Baltijos šalių turizmo rinka ir jos galimybės.

Lietuvos generalinis konsulas Valdemaras Sarapinas, pristatydamas Lietuvos turizmo rinką, pasiūlydė, kad Lietuva kiekvienais metais pasiūlo naujų ir kokybiškų turizmo produktų, ir pakviest apsilankyti šalyje. Lietuvos generalinis konsulas susirinkusiems parengė Lietuvos turizmo rinkos apžvalgą, svečius sužavėjo Lietuvos nuostabių vaizdų nuotraukos ir skambanti Lietuvos folklorinė muzika.

Lietuvos generalinis konsulas V. Sarapinas pristato Lietuvos turizmo rinką.

URM nuotr.

Lietuvos standas mugės metu sulaukė ypatingo susidomėjimo, buvo išdalinta daugiau kaip 100 naujausių leidinių apie Lietuvą ir suvenyrų. 2010 m. turistai iš JAV sudarė apie 2,3 proc. visų Lietuvą aplankiusių užsienio turistų skaičiaus.

Pristatyta Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Tarybai programa

Vilnius (ELTA) – Seimo pirmininkės Irenos Degutienės surengtame pasitarime parlamentinių frakcijų bei komitetų atstovams pristatytas Lietuvos pasirengimo pirmininkauti Europos Sąjungos (ES) Tarybai 2013 metais projektas.

Programos parlamentinio matmens projektą rengęs Europos reikalų komiteto pirmininkas Česlovas Vytautas Stankevičius atkreipė dėmesį, kad pirmininkavimo programa nustato visos ES politinę darbotvarkę 18 mėnesių. Bendrą Trejeto pirmininkavimo programą sudaro iš prieš tai pirmininkavusių valstybių perimti darbai, taip pat pirmininkausiančių valstybių suformuluoti svarbiausi darbotvarkės klausimai. Ją bendradarbiaujant su Europos Komisija, rengia visų trijų valstybių institucijos, atsakingos už pasirengimą pirmininkavimui. Tad į pirmininkaujančios šalies darbotvarkę

įtraukiami ne tik tai šaliai, bet ir Europai svarbūs klausimai.

Teikiamame projekte numatyti Lietuvos pirmininkavimo svarbiausi klausimai: energetinis saugumas, bendras sienų valdymas, ES Baltijos jūros regiono strategija, Rytų kaimynystės politika. Papildomu klausimu siūloma laikyti pažangą derybose dėl ES ir Rusijos santykių modernizavimo plano.

Pasak Č. V. Stankevičiaus, Lietuvos pirmininkavimo ypatybė yra ta, kad pagrindinis pasirengimo pirmininkavimui krūvis teks šios kadencijos Seimo nariams, o pirmininkaus 2012 m. pabaigoje išrinktas naujos kadencijos Seimas ir naujai sudaryta Vyriausybė. Siekiant užtikrinti darbų tęstinumą, Seime atstovaujamų politinių partijų frakcijoms teikiamas pasirašyti susitarimo projektas. Juo pirmininkavimas ES Tarybai pripažįstamas nacionaliniu uždaviniu.

Nauji streikai Graikijoje prieš pertvarkas

Atėnai (ELTA) – Graikijoje prasidėjo nauji streikai prieš pertvarkas, kuriomis Vyriausybė nori išvesti šalį iš skolų krizės. Taksi bendrovės 48 val. streikuos prieš savivalę jų sektoriuje. Taksi bendrovės jau praėjusią savaitę du kartus streikavo po 24 val. Liepą jų streikas tęsėsi tris savaites, tai smarkiai pakenkė turizmo pramonei. Taksistai, kurių dauguma dirba kaip smulkieji verslininkai, priešinas planuojamam įstatymui, kuris palengvintų didelių taksi bendrovių steigimą ir taksi leidimų įsigijimą susietų su griežtesniais reikalavimais.

Tuo tarpu mokesčių tarnybos ir

muitinės pareigūnai skelbia streiką dėl premijų mažinimo. Profsąjungų duomenimis, dėl premijų sumažinimo šių darbuotojų darbo užmokestis nuo 2010 m. gegužės jau smuko 30 proc. Iki metų pabaigos šis procentas gali pasiekti 60. Mokesčių tarnybos ir muitinės pareigūnams iki šiol buvo mokamos gerokai didesnės premijos nei kitų sričių darbuotojams.

Graikijos Vyriausybė praėjusią savaitę padidino pertvarkų ir privatizavimo planų tempą, kai Europos Sąjunga ir Tarptautinis valiutos fondas sukritikavo, kad šalis vilkina struktūrines pertvarkas.

Gvatemaloje baigėsi prezidento rinkimai

Gvatemala (BNS) – Gvatemaloje baigėsi naujojo prezidento rinkimai. Remiantis negalutiniais rezultatais, daugiausia balsų surinko dešinės pakraipos buvęs generolas Otto Perez Molina.

O. P. Molina, kuris pasižadėjo imtis griežtų priemonių prieš nusikalstamumą, turi surinkti daugiau nei 50 proc. balsų, jeigu nori išvengti papildomų rinkimų lapkričio mėnesį.

Prezidento pareigas perimantis žmogus susidurs su tokiais iššūkiais kaip nusikalstamumo didėjimas, už kurią atsakingos vietinės ir meksikiečių gaujos. Meksikos karteliai išplėtė savo operacijas Gvatemaloje, kuri yra svarbus kelias narkotikų kontrabandai iš Pietų Amerikos į JAV. Užregistruota, jog rinkimuose balsavo 7,3 mln. gyventojų.

TATENA vadovas išreiškė nerimą dėl Irano

Viena (BNS) – Jungtinių Tautų (JT) atominės agentūros vadovas sakė, kad „vis labiau nerimauja“ dėl galimų Irano branduolinės programos karinių klasusimų, ir ragino Teheraną be išlygų bendradarbiauti su jo inspektorais.

„Iranas nepakankamai bendradarbiauja, kad agentūra galėtų pati-

kimai patvirtinti, jog Irane nėra ne-deklaruotos branduolinės medžiagos ir neleistinos veiklos“, – Tarptautinės atominės agentūros tarybos nariams sakė Yukiya Amano.

Iranas neigia Vakarų kaltinimus, kad kuria branduolinius ginklus, ir tvirtina, kad šalies programa skirta tik elektros energijos gamybai.

Texas valstijoje paskelbta nepaprastoji padėtis

Bastrop (BNS) – JAV prezidentas Barack Obama Texas valstijoje paskelbė nepaprastąją padėtį, taip atverdama kelią gaisrų nusiaubtai Bastrop apygardai gauti federalinių lėšų. Beveik 1,400 namų buvo sunaikinti šioje apygardoje dėl praėjusių savaitę prasidėjusių savaiminių gaisrų.

„Bus skirta lėšų statyti laikiniams būstams ir remontuoti namams, bus teikiamos pigios paskolos žmonėms, kurie nebuvo apdraudę

prarasto turto, ir kitomis programomis bus padedama atsigauti gyventojams ir verslams, nukentėjusiems nuo šios nelaimės“, – sakoma Baltųjų rūmų pareiškime. Šis pareiškimas buvo išplatintas tuomet, kai Texas valstijos gubernatorius David Dewhurst pareiškė nepasitenkinimą dėl federalinės vyriausybės veiksmų stokos. „Texas valstijai skubiai reikalinga pagalba federaliniu lygiu“, – sakė gubernatorius.

Nigeris suteikė prieglobstį M. Gaddafi sūnui

Niamėjus (ELTA) – Kaimyninis Nigeris suteikė prieglobstį vienam iš buvusio Libijos vadovo Muammar Gaddafi sūnų. Saadi Gaddafi buvo įleistas į šalį dėl humanitarinių priežasčių ir vėliau turėtų atvykti į sostinę, sakė Nigerio teisingumo ministras.

Paties M. Gaddafi buvimo vieta nežinoma, bet jis sakė, kad mirs Libijoje. Dalis jo kariuomenės paspru-

ko į Alžyrą. Keletas konvojų neseniai kirto sieną ir atvyko į Nigerį. Nigerio vyriausybė pripažįsta Nacionalinės pereinamosios tarybos valdžią, bet sakė, kad dar nenusprendė, ar leis į šalį atvykti M. Gaddafi. JAV paragino Nigerį sulaukyti visus, kurių naujoji Libijos valdžia gali ieškoti ir nori patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Išvaduoti vergišką darbą dirbę žmonės

London (BNS) – Didžiosios Britanijos policija per vienoje romų stovykloje surengtą patikrinimą išvadavo 24 vyrus, tarp jų – du numanomus Lietuvos piliečius, kurie buvo verčiami dirbti kaip vergai ir laikomi pasibaisėtinomis sąlygomis – kai kurie jau net 15 metų.

Anglijos rytinėje Bedfordshire grafystėje daugiau nei 200 pareigūnų įsiveržė į kempingą „Green Acres“ Leighton Buzzard miestelyje, esančiame į šiaurės vakarus nuo London, ir suėmė keturis jame gyvenusius vy-

rus bei vieną moterį, kurie visi yra romų tautybės Airijos piliečiai. Sumintieji įtariami vertę vergauti kitus asmenis.

Pasak detektyvų, „Green Acres“ valdytojai verbavo bedarbius, narkomanus, alkoholikus ir silpnos psichikos žmones kelių tiesimo darbams. Žmonėms būdavo žadamas neblogas atlyginimas, tačiau iš tikrųjų jie buvo verčiami dirbti kaip vergai, gaudavo labai mažai maisto. Išvaduoti žmonės buvo išvežti į medicinos centrą, jie bus apklausti.

ŠVENTADIENIS

24 Eilinis sekmadienis

Daugiau nei septyniasdešimt septynis kartus

KUN. VYTENIS VAŠKELIS

„Apmaudas ir pyktis – šie taip pat yra bjaurūs dalykai, tik nusidėjėlis laiko juos apsiglėbęs” (Sir 27, 30). Instinktyviai ir malonės veikiami šalinamės bet kokio akivaizdaus blogio, kuris galėtų ne tik suderkti mūsų sielos šventovę, bet ją ir išniekinti. Kategoriškai atmetame visus fizinio smurto veiksmus. Bet kodėl neretai toleruojame psichologinį smurtą, nevaldomos pagiežos, apkalbų, grasinimų ir melo puolimus, kurių padariniai nukentėjusiesiems kartais sukelia didesnių kančių nei patirta fizinė agresija?

Kai daugeliui žmonių trūksta tikėjimo ir pasitikėjimo Dievu, tada jų sprendimams daro įtaką regimųjų dalykų akivaizdumas, kuris daugiau ar mažiau yra susijęs su subjektyviu įvairiausių gyvenimo reiškinių vertinimu, neturintčiu biblinės tiesos šaknų. Perdėm individualistinė filosofija įgyja savanaudiškumo pagreitį ir

Dievo Sūnus tarsi išikūnija savo atpirktuosiuose ir sako: „Jei kasdien sotoinsite savo sielą dieviško žodžio apmąstymo duona ir dažnai su Manimi susiliesite šv. Mišių Komunijoje, jūs vis labiau mylėsite Dievą bei žmones ir bodėsitės bet kurios nuodėmės. Jūs pajėgsite savo artimui atleisti daugiau nei septyniasdešimt septynis kartus...”

Didįjį penktadienį Rolanas ūmai klausia: Kas būtų atsitike, jei Jėzus nebūtų ištaraęs: „Tėve, atleisk jiems?” Netikėtai užklyptas, rašytojas kunigas Danielis-Ange tarė: „O kaip tu manai?” Trumpai patylėjęs jis išpoškina: „Manęs nebūtų!” Didįjį šeštadienį kun. Danielis pakomentavo Prisiėlimo ikoną ir vėl išgirdo: „Ir aš norėčiau nužengti į pragarą...” – „O kam?” – „Kad išlaisvinčiau žmones!”, – tiksliai jis atsako į dvasininko klausimą.

Po savaitės, vesdamas rekolekcijas kaip tik atleidimo tema, kun. Danielis sulaukė skambučio. Jam

nenumaldomai tolsta nuo mūsų esminės egzistencijos šerdies – išikūnijusios Meilės, kuri vienintelė išgydo nuožmiais žmonių liežuvių kirčiais sutrupintus kaulus (Sir 28, 17).

Dieviškojo gailėstingumo pagrindas – žemės ir dangaus suvienijimas, paklydėlio vaiko su Dievu Tėvu sutartinimas. Tai kartą įvyko Golgotoje, o dabar tęsiasi per kiekvieną Eucharistijos šventimą. Tikintieji dėkoja Viešpačiui Jėzui už Jo nuolatinį pasilikimą Duonoje bei Kraujyje ir už tai, kad per Komuniją Jis, atėjęs pas juos, tam tikru požiūriu labiau veikia juose nei pačioje Eucharistijoje. Išikūnijęs

buvo pranešta, kad Rolanas nužudytas, o prieš tai jo akyse patėvis nužudė motiną ir vieną iš seserų (kita pabėgo ir viską papasakojo). Vėliau Danielis-Ange sakė: „Esu tikras dėl vieno – kad šiame pragare jis meldėsi: ‘Tėve, atleisk jam, nes jis nežino, ką daro!’ Jis ‘pagimdė’ Dievui savo žudiką!’”

Žmonių „gimdymas” dangui vyksta skausmingai (Gal 4, 19). Tačiau mes užmiršime visus šio antgamtinio gimdymo skausmus, nes, pasak Jėzaus, kalbėjusio per šv. Faustina, „kiekviena siela santykiyje su Manimi visą amžinybę svarstys Mano meilę ir gailėstingumą”. Taigi mūsų pastangos kasdien gyventi Kristaus visuotinės meilės atlaidumu niekadoms nebus bergždžios.

Bernardinai.lt

Kun. Vytenis Vaškėlis, SJ – Kauno arkivyskupijos ekonomas, Kauno šv. Antano Paduviečio parapijos klebonas.

SIŪLO DARBĄ

Immediate positions available: excellent pay & benefits!!! Established Skokie Moving company looking for assistant managers.

Call Jacob 847-980-0906.

Edvardas Ziausys, gyvenantis **Amsterdam, NY**, pratęsdamas metinę „Draugo” prenumeratą paaukoko laikraščio išlaidoms sumažinti 50 dol. auką. Tariame nuoširdų aciu.

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 4

Stephen Foster (1826–1864) buvo devintas vaikas šeimoje. Mirus jaunesniam broliui, jis liko šeimoje jauniausias, prižiūrimas ir lepinamas vyresnių brolių ir seserų. Nors nebaigė aukštųjų mokslų, buvo labai gabus muzikai. Parašė daug dainų įvairiomis temomis, ir buvo vadintas tautos dainiumi.

Man sunku atrinkti, kuri Foster daina geriausiai žinoma ir dainuojama, nes jų buvo daug. Muziejaus komisija atrinko dešimt ir menininkai sukūrė dioramas, kurios vaizduoja šias dainas: „Way Down Upon De Swanee Ribber”, „Old Dog Tray”, „Camptown Races”, „Jeanie With the Light Brown Hair”, „My Old Kentucky Home”, „Open Thy Lattice Love”, „Old Black Joe”, „Oh! Susanna”, „Old Folks at Home” ir „De Glendy Burk”. Pagal gautą informaciją, vieną dioramą sukurti trunka apie 1,500 darbo valandų. Kiekvienas lapelis kruopščiai pritvirtintas prie šakelės, suklijuoti į augalus, krūmus, medžius, nudažyti. Ieškota autentiškumo, net ieškota, kokiu greičiu sukasi „paddleboat”. Dioramoje „Camptown Races” arkliai lenktyniauja jodami ratu, tad arčiau matyti didesni arkliai, o toliau nuojus – jau daug mažesni, nors čia atstumas yra vos 16 colių. Tikrose lenktynėse atstumas yra aštuntadalis mylios, tad dioramoje panaudoję dviejų dydžių arklius sukūrė to atstumo iliuziją.

Kitame dideliame kambaryje buvo pianinų rinkinys. Vienas jų buvo paties Foster naudojamas. Kitas labai išpuodingas – tai „Steinway” koncertinis fortepijonas su van Jankó klaviatūra. Jame yra šešios eilės klavišų, tačiau jie yra sujungti. Paspaudus klavišą pirmoje eilėje, atitinkamas klavišas automatiškai nusispaudžia trečioje ir šeštoje eilėje. Antroji eilė iškart skambina ketvirtą ir šeštą eiles. Rinkinyje buvo ir pianinas su klavišais, padarytais iš „mother of pearl”. Tikrai labai išpuodingai atrodė. Visi puikiai išlaikyti, tik nepasitikrinau, ar jie kada buvo naudojami. Abejoju.

Netoliese yra varpinė, kuri kas valandą ar panašiai varpais groja Foster dainų melodijas. Be kitų dainų girdėjome ir „Beautiful Dreamer”. Toliau buvo pastatai, kur specialistai rodo savo rankdarbių gamybą, bet mes jų nematėme. Dar aplankėme suvenyrų krautuvėlę, išsigijo-

me Foster dainų kompaktinę plokštelę. Ten pat ir užkandome iš savo aruodo.

Dar pora valandų ir jau ilsimės Ocala, FL, mieste. Turime daug gražaus laiko, tik norėdami rašyti sterblinuku, viešbučio kambaryje turėjome išjungti iš elektros lizdo lempą. Mažai buvo elektros jungčių, bet per TV matėme „Doctor Zhivago” beveik be reklamų. Vakarieniavome „Cracker Barrel”, kur mums aptaravo lietuvių kilmės moteris. Pasikalbėjus paaikškėjo, jog ji gimusi Čikagoje ir su tėvais gyveno Troy gatvėje. Tai ta pati gatvė, kur gyveno ir Romualdas su savo mama, mokytoja.

Vaikai skaito

Kita mokytoja Annie Williams Christ Church pradinėje mokykloje Anglijoje dirbo su vienuolikmečiais, kurių dauguma buvo neįgalūs. Skaitydama pirmą „Harry Potter” serijos knygą ji pastebėjo vaikų susidomėjimą ir pradėjo pamokas ruošti, naudodama medžiagą iš šių knygų. „Greit vaikų rašyba dramatiškai pagerėjo”, – sakė ji. Vaikai pradėjo net į laikraščius rašyti. Na, o ką galima pasakyti apie vaikus ir jų tėvus, kurie skaito grynai dėl malonumo? Gal nuostabiliausia ir yra tai, kad skaito. Šiomis dienomis, kai yra tiek visokių TV programų, žaidimų, kompiuterizuotų programų, tikrai nuostabu, kai vaikai eilėje prastovi valandas, kad galėtų nusipirkti knygą. Prieš penkerius metus pasirodė šešta „Harry Potter” serijos knyga, kaip tik per mano gimtadienį. Gimtadienio atšvęsti atvyko Aidas, Tracey, Vytas, Audra ir draugė Liz. Papietavę nuvykome į teatrą. Buvo puikus M. Montgomery klasikinės pjesės „Ann of Green Gables” pastatymas. Po spektaklio grįžome į mūsų namus pasigardžiuoti gimtadienio tortu. Po to sūnus su šeima išvyko, Romualdas nuėjo gulti, nes jau buvo po vienuoliktos vakaro, o mudvi su Liz nuvykome į „Barnes & Noble” knygyną, kur vidurnaktį pradėjo pardavinėti naują knygą. Žmonių buvo prisigrūdę sausakimšai. Daug jaunimo, jaunesnių vaikų su tėvais. Visi linksmai nusiteikę. Čia net buvo galima pasivaisinti maistu ir gėrimais, kuriuos valgė Harry ir draugai, bent taip buvo pavadinta.

Bus daugiau.

„Queen of Universe” bazilika.

SPORTAS

Lietuvos rinktinė pateko į ketvirtfinalį

PAUL TRIUKAS

Pralaimėtos antrosios rungtynės

Rugsėjo 9 d. į „Siemens“ areną vėl susirinko per 11,000 žmonių, pasirengusių stebėti antrąsias lietuvių rungtynes „EuroBasket 2011“ antrajame rate.

Lietuvių rungtynėms prieš prancūzus teisėjavo graikas Christos Christodoulou, jam padėjo portugalas Fernando Rocha ir suomis Petri Mantyla. Prancūzų rinktinė šiame čempionate dar nėra pralaimėjusi rungtynių, o lietuviai jau Panevėžyje patyrė pralaimėjimo skonį, nusileisdami čempionų vardus ginantiems ispanams.

J. Noah prieš J. Valančiūną.

Pergalė prieš vokiečius

Rugsėjo 11 d. vakare Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė po atkaklios kovos palaužė vokiečius ir užsitikrino vietą „EuroBasket 2011“ ketvirtfinalyje.

Lemiamos rungtynės nuo pat pradžių vyko taškas į tašką. Lietuviams vis pavykdavo atitrūkti nuo varžovų, tačiau vokiečiai taikliais tritaškiais vis prisivydavo mūsų. Vis dėlto Rimanto Kaukėno gražių prasiveržimų, Jono Valančiūno išpūdingų dėjimų ir Šarūno Jasikevičiaus taiklių baudų metimų dėka, rungtynių pabaigoje lietuviams pavykus nukenksminti NBA čempioną Dirk Nowitzki, buvo išplėsta pergalė prieš Vokietijos naciona-

Pirmajame susitikimo kėlinyje abi komandos žaidė apylygiai. Antrajame kėlinyje padėtis nepasitaisė, tiesa, prancūzai kiek atitrūko nuo lietuvių – 28:34. Trečiajame kėlinyje įvykiai aikštelėje pasikeitė lietuviams į gerą. Kėlinio pabaigoje, lietuviams atsiliekant 39:41, tritaškį iššovė ir pataikė Simas Jasaitis. Taip lietuviai pirmą kartą nuo pirmojo kėlinio persvėrė rezultata (42:41).

Ketvirtojo kėlinio pradžia buvo daug žadanti, tačiau prancūzai neleido lietuviams prasimušti iki krepšio. Tiksliau tariant, lietuviams, kad ir kaip jie stengėsi, nekrito tritaškiai, kurie juos iki šiol gelbėdavo. Panašiai lietuviams nekrito ir pralaimėtos rungtynės prieš Ispaniją. Vis dėlto ketvirtojo kėlinio pabaigoje šokia tokia viltis dar ruseno. Likus žaisti 1 minutę ir 46 sekundes, prancūzai pirmavo 57:64, o po 21 sekundės prancūzų pranašumas šiek tiek nutirpo – 62:66. Prancūzijos krepšininkai taip lengvai nepasidavė ir, daugiausia Nando del Colo pastangomis, rungtynes laimėjo 73:67.

Lietuviams šioje pralaimėtoje kovoje 13 taškų pelnė Simas Jasaitis, 12 pridėjo Jonas Valančiūnas, 9 – Darius Songaila, po 6 – Martynas Pocius, Šarūnas Jasikevičius ir Robertas Javtokas, 5 – Rimantas Kaukėnas, po 4 – Mantas Kalnietis ir Paulius Jankūnas, 2 – Kšištof Lavrinovič. Tomas Delininkaitis taškų nepelnė.

Prancūzams 21 tašką pelnė Nando de Colo, 19 – Tony Parker, po 9 – Joakim Noah ir Nicolas Batum.

linę krepšinio rinktinę 84:75.

Rimantas Kaukėnas į varžovų krepšį išpraudė 19 taškų, po 17 pridėjo Šarūnas Jasikevičius ir Jonas Valančiūnas, 9 – Mantas Kalnietis, po 8 – Robertas Javtokas ir Simas Jasaitis, 4 – Darius Songaila, po 2 – Martynas Pocius ir Paulius Jankūnas.

Vokiečiams 25 taškus įmetė Chris Kaman, 18 pridėjo Robin Benzing, 16 – Dirk Nowitzki.

Ketvirtfinalio rungtynes lietuviai žais rugsėjo 14 dieną prieš Rusijos arba Makedonijos rinktinę. Varžovas paaiškės netrukus.

Lietuvos rinktinės žaidėjai.

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

www.draugas.org

Pastabos čempionatui įpusėjus

RIMANTAS DIRVONIS

Turiu gerą naujieną: Lietuvos krepšinio rinktinė po labai, labai sunkios kovos sekmadienio, rugsėjo 11 d., vakarą Vilniuje laimėjo prieš garsios NBA krepšinio žvaigždės vokiečio Dirk Nowitzki vedamą Vokietijos rinktinę. Tokiu būdu mūsų komanda iškovojė trečią vietą tarp keturių laimingų laimėjusių komandų savo pogrupyje. Pirmoje vietoje yra Ispanija, po jos seka Prancūzija, Lietuva ir Serbija.

Antrojo pogrupio paskutinės trejos rungtynės vyks rugsėjo 12 d. irgi Vilniuje. Čia paaiškės ir tų komandų pirmumo eilė. Jau šiandien yra žinomos pirmosios trys valstybinės rinktinės, kurios paklius į laimingą ketvertuką: Rusija, Makedonija ir Graikija. Dėl ketvirtos vietos kausis Slovėnija su Suomija. (Slovėnija nugalėjo Suomiją – red.)

Galutinės aštuonių rinktinų

čempionato varžybos prasideda rugsėjo 14 d. 17,000 žiūrovų talpiančioje naujoje Kauno „Žalgirio“ arenoje. Žiūrint iš šalies, Ispanija, Prancūzija ir Rusija yra tos rinktinės, kurios gali pastoti Lietuvai kelią į tolimesnį ratą. Bet gal mus lydės ir mūsų laimės laumė, nes be jos sunku visiems apsieiti.

Keletas pastabų apie patį čempionatą. Užsienio turistų, atvažiuosiu su pinigų maišais, nebuvo tiek, kiek tikėtasi. Padidintos kainos viešbučiuose (neįtikėtina), parduotuvėse, restoranuose nieko gero nedavė, nes visą Europą slegia finansinis sunkmetis. Jaunimas miega „pievoše“, valgo sumuštinis, taksistai skundžiasi. Rungtynėse lietuviai sirgaliai neturi jokios konkurencijos – nuo triukšmo dreba ir naujųjų sporto salių plieninės sienos! Po rungtynių, laimėtų ar ne, lietuvių sirgaliai iki šiol laikėsi labai padoriai, neėmė pavyzdžio iš Italijos, Ispanijos, JAV ar kitų „civilizuotų“ brolių, nedaužė nei automobilių, nei langų, ir nedaug gerė „vaisvandenių“, gal tam sutrukdė ir išpūstos kainos.

Žaidynių karštligę pajėgė apsikrėsti ir ne vienas užsienietis. Italas Carlo Puca, žinomas įtakingo Italijos savaitraščio „Panorama“ politikos apžvalgininkas, buvo atsiųstas į Lietuvą aprašyti šalį, kurios nepriklausomybę lygiai prieš 20 metų pripažino sovietų Rusija. Atvykęs į Lietuvą, jo paties žodžiais, jis „pamatė, kad Lietuvoje niekas kitas, tik jis vienas rūpinosi tuo diplomatinio pripažinimu“ (Seime toks minėjimas vyko – R. D.). Visa tauta, jo nuomone, nekreipė į tai jokio dėmesio, ir vieni garsiai, kiti tyliai politikavo, kritikavo, jaudinosi ar piktžodžiavo tik apie... krepšinį. Puca politinės apžvalgos „Panoramai“ neparasė, bet užtat vis dar rašo apie Lietuvos krepšinio „politiką“.

Š. Mažeikos nuotr.

DZŪKIJOS DAINŲ GROŽIO PAKERĖTA

RITONĖ RUDAITIENĖ

Aplink Marcinkonis esantis šilų dzūkų kraštas – ypatin-gas Lietuvos kampelis: senoviškai autentiškas, labai lėtai besikeičiantis. Kaimai išsimėtę miškuose pavieniui arba palei smėlėtus ke-liukus. Beveik visi gyvenamieji namai padabinti gražiais medžio dro-žiniais išpuoštomis palangėmis ar langinėmis. Kaimo pradžioje ir gale į dangų stiebiasi labai aukšti mediniai kryžiai, papuošti baltomis prijuos-tėmis. Jie rišami ką nors pasitinkant ar išlydint, dėkojant už suteiktas malones ar prašant pagalbos ar kaip padėka susilaukus naujagimio.

Žmonės čia nuo seno gyveno tik iš miško gėrybių. Todėl miška, me-džius ir visa, kas yra iš miško, vi-suomet tausojo ir labai gerbė. Gry-bavimas dzūkui – būdas užsidirbti. Grybus pažįsta ir renka net mažame-čiai. Uogavimas – jau sunkesnis dar-bas. Rudenį ir pavasarį renkamos spanguolės, žiemai verdama bruknių uogienė, mėlynės džiovinamos dėl vidurių ligų ir nuo kosulio. Avietės ir palei sraunią Ulos upę augančios žemuogės paprastai suvalgomos.

Dzūkų moterys – geros šeimini-kės. Jos moka skaniai pagaminti maistą iš įvairių girioje surinktų augalų, žolelių, uogų, šviežių daržo-vių, raugintų kopūstų, lęšių, vikių, grikių, žirnių ir pupelių. Kepa ska-nią duoną ir visokias bandeles, mė-siedo metu (nuo Kalėdų iki Užga-vėnių) skaniai gamina įvairius mė-siškus valgius. Kaimų gyventojai didžiųjų švenčių metu sueina paben-drauti – dainuoja, juokauja. Iš tiesų vietoj žodžio „dainuoja“ dzūkai sako „gieda“.

Vilniuje gyvenančios pusseserės

dukra Almida nuo pat mažens pami-lo dzūkų kraštą, žmones ir ypač jų dainas ir sutartines. Dažnai ten lan-kydavosi. Kai pati susilaukė pirmagi-mės Eglutės (šeimoje dar auga Ugnė, Saulė ir Liepa), nuolat jai dainuoda-vo dzūkų liaudies dainas. Taip Eglė ir augo – nuo pat pirmų dienų pake-rėta šilų dzūkų dainų grožio.

Šią metų vasarą viešėdama Tė-vynėje, atradau ją mokinančią vyti-nių juostų audimo meno Vilniaus „Kernavės“ tunto skaites, o kiek vė-liau – keliaujančią į Dzūkijos kaimus pas amžiumi vyriausias moteris ir vyrus užrašyti dar negirdėtų dzūkų dainų. Būdama penkerių, Eglė pradėjo dainuoti etnografiniame ansam-blyje „Reketukas“, o grodama Balio Dvariono 10-metėje muzikos mokyk-loje smuiku, dainavo ir grojo folkloro ansamblyje „Beržytė“. Kai suėjo 14 metų, Eglė pradėjo važinėti į tarptau-

Eglė Česnakavičiūtė, „Obelijos“ ansamblio įkūrėja ir vadovė.

Marcinkonių kaimo gryčia.

Šilų dzūkų aukštieji kryžiai, papuošti baltomis prijuostėmis.

Ritonės Rudaitienės nuotraukos

tokius kaip kanklės, smuikas, dūdelė, būgnas ir kitus ritminius instrumen-tus. Dainuojame liaudies dainas apie jaunų žmonių meilę, gyvenimiškas istorijas, taip pat atliekame karines dainas. Merginos gieda ir šoka sutar-tines. Šiais metais sutartinės, kaip išskirtinis lietuviškas (aukštaitiškas) dainavimo būdas, buvo įtrauktos į UNESCO kultūros paveldo sąrašą.

Dainų mokomės iš mūsų senolių, dažnai net nesitikėdamos, kad jos suskambės visai kitaip, sujungus vi-sus mūsų instrumentus ir keletą skir-tingų balsų. Labai džiaugiamės, kad jaunimas vis labiau jungiasi į folk-loro judėjimą Lietuvoje, kad po tru-putį liaudies dainos pradeda skverb-tis į kiekvieno jų širdį. Dalyvaujame net tokiuose renginiuose, kur liaudies dainų išgirsti tikimasi mažiausiai, o jas dainuojant minia mielai jų klauso. Matome, kai jų akyse išsižiebia tai, kas jau buvo ilgą laiką prigesę. Mo-kykloje rengiame liaudies šokių va-karus, į kuriuos susirenka vis dau-giau susidomėjusių moksleivių.

Mums jau teko dalyvauti ir rim-tuose renginiuose. Po didelio pasise-kimo Vasario 16-tosios koncerte, pa-rengėme projektą, skirtą prisiminti garbingą Lietuvos istoriją (XIII–XX a.), skambant karinėms dainoms, pa-rodytą Kovo 11-tos minėjime. Taip pat dalyvavome Seime vykusioje literatū-rinėje popietėje „Tie raudoni vaka-rai...“ ir 39-tą kartą Vilniuje vykstan-čiame tarptautiniame folkloro festiva-lyje „Skamba skamba kankliai“. Jau parengėme ir atlikome sutartinių pro-gramą. Dabar ruošiamė naują dainų rinkinį iš šią vasarą surinktų dainų, kurių skaičius jau viršija 100-tą.

Talentingoji Eglė ne tik rūpinasi „Obelijos“ ansamblio muzikiniu at-likimu, bet ir siuva autentišką, seno-vinę baltišką aprangą. Daug laiko praleidžia ieškodama informacijos muziejuose ir archeologinėje litera-tūroje. Eglė svajoja kada nors įsigyti senovišką Dzūkijos kaimo gryčaitę ir ten leisti vasaras.

tines (lietuvių, latvių, estų, suomių) etnografines Romuvos stovyklas Švenčionių rajone, Dvarčiškių kai-me. Ten vyko paskaitos apie lietuvių folklorą, tikybą, liaudies meną, mi-tologijos paveldą. Be to, buvo moko-ma senųjų amatų, dainų, sutartinių. Vakare vykdavo naktišokiai.

Sukakus 18-kai metų ir artėjant Vasario 16-tajai, Eglė nusprendė įkurti ansamblį jos lankomoje Žir-mūnų gimnazijoje, nes jautė labai didelį patriotiškumo trūkumą. „Tai-gi, – sakė Eglė, – ėmiau burti jaunimą į ansamblį, kuriam išrinkom pava-dinimą ‘Obelija’ (apleistas sodas).“ Toliau apie ansamblio veiklą tegul pasakoja jo įkūrėja ir vadovė Eglė Česnakavičiūtė.

„Mes, ‘Obelijos’ merginos, labai mylime Lietuvą ir jos istoriją, kalbą. Esame lietuvių kultūros puoselėtojos. Atliekame ne tik dainas ir sutartines, atrastas sklaidant lietuvių liaudies dainų knygas, rinkinius, bet ir pačios rengiame ekspedicijas rinkti folkloro – senųjų liaudies dainų. Surinktas dainas greitai pamėgstame ir dainuo-jame įnešdamos šiek tiek savitumo ar pridėdamos muzikos instrumentus

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija yra apsaugota Nekilnojamu Turtu.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau kaip 65–70 proc. visos turto vertės.

Ilgametė patirtis ir daug laimingų klientų.

J. Stonio muziejus – be direktoriaus, bet su siela

DAIVA BARTKIENĖ

Privačiame muziejuje – 22,000 rodinių: nuo akmeninio kaplio iki KGB telefono, sudėtingesnio už televizorių. Visa tai surinko, į Smalininkus atvežė ir savo sodyboje „įkurdino“ buvęs Gedimino technikos universiteto dėstytojas Justinas Stonys. Kiekvieną savo svečią inžinierius pasitinka prie kiemo vartų. Jie atsiveria ir tada, kai Justino nėra namuose, nes vienintelis Lietuvoje senosios technikos muziejus neturi nei darbo valandų, nei bilietų.

Unikalios muziejaus įkūrėjas Justinas Stonys.

Žmonės plūste plūsta

„Kur yra dvasinis penas, siela, ten negali būti komercijos“, – įsitikinęs Stonys, senoviniams mechanizmais, knygoms ir rakandais užvertęs ne tik sodybos kiemą ir ūkinius pastatus, bet ir visus keturis savo namų aukštus. Justinas juokauja, kad per rodinius neliko vietos net direktoriaus kabinetui, bet jam jo ir nereikia, nes pirmoji muziejaus darbuotoja atsirado tik pernai, Jurbarko savivaldybei pagaliau susimylėjus tapti Stonio įkurtos viešosios įstaigos Smalininkų senosios technikos muziejaus dalininke. Toji įstaiga, įteisinusi privatų muziejų, įregistruota prieš septynerius metus, bet jau nuo 2000 m. į Smalininkus plūste plūsta žmonės, o atsiliėpimų knygoje galima rasti padėkų ir palinkėjimų daugybe pasaulio kalbų.

Kiekvienai grupei – nauja programa

Neseniai, pasak Justino, į Smalininkus buvo užsukusi grupė iš Pietų Korėjos. „Klausiu, kokie vėjai čia juos atpūtė, o jie man sako, kad norėjo pamatyti tai, ko kitur nėra. Iš principo toks muziejus galėtų būti bet kurioje pasaulio šalyje, bet yra Smalininkuose, ir tai gerai, nes visiems įdomu, ką galima pamatyti tokiam mažame miestelyje“, – šmaikštuoja Stonys, kiekvienam į muziejų užsukusiam smalsuoliui ar grupei sugalvojantis naują edukacinę, kaip dabar madinga sakyti, programą. Kitaip, pasak Justino, ir negali būti – mokytojų ilgai nevarginsi pasakojimais apie pirmuosius dyzelinius variklius. Jei nori, kad jie būtų priblokšti, reikia parodyti carinės Rusijos laikų pedagoginę literatūrą.

(...)

Tautiečius sudominti ir paprasta, ir sunku

Bet lengviausia jam sudominti Mažosios Lietuvos nepamiršančius vokiečius – apie 70 proc. muziejaus

rodinių vokiški arba su vokiškais užrašais. „Pamatę variklį, ant kurio užrašyta ‘Gumbinen’ (dabar – Kaliningrado srities miestas Gusevas), vokiečiai alpsta iš laimės, jų siela atsigauna“, – neslepia muziejaus šeimininkas. Lietuvius sudominti ir paprasta, ir sunku – iš būrio paprastai gal tik 2–3 domisi technika. Kitiems reikia emocijų, reikia vietos, kur būtų galima pailsėti, pasigėrėti gamta, pasiklausyti kurkiančių varlių. Miestelio tvenkinio pakrantė tam – pati geriausia vieta, todėl Justinas praveria kiemo vartelius ir pasiūlo prisėsti ant žolės. Kartais tai daug geriau paveikia nei ilgi pasakojimai apie technikos evoliuciją.

Apsilanko ir miškininkai

Pasak Justino, pasitaiko, kad į muziejų užsuka ir miškininkai. Jų šiuose kraštuose ypač daug – tuoj už Smalininkų prasideda neaprepiama Karšuvos giria. Miškas visais laikais rengė ir maitino šio krašto žmones. „Namuose laikoma mediena anuomet buvo turto ženklas – nupjauti medį, parsigabenti jį namo, išpjauti balkį ar lentų buvo nepaprastai sunku ir brangu“, – tvirtina Justinas, šiuolaikinėmis medvežėmis dirbantiems miškininkams primygtinai siūlantis pasižvalgyti viename iš savo garažų, paverstų muziejaus sale. (...)

Senovinė miško technika

„O kokia senovinė technika dirbo miške?“ – pertraukiu Justiną, netverdama savo kailyje pamatyti senovinius variklius ir kitus jo muziejuje surinktus senosios technikos stebuklus. Muziejininkas kantriai aiškina, kad prieš kelis šimtus metų jokios technikos miško darbams nereikėjo, nes jos paprasčiausiai nebuvo. „Dyzelinis variklis atsirado tik 1876 metais. Tokį daiktą, kaip traktorių, žmonės sugalvojo dar po 20–30 metų, o elektra Lietuvoje išiziebė tik 1903 m. – iki tol ir technikos jokios nebuvo, ir žmonės miške naudojo primityviausius įrankius“, – lyg kirviu nukerta mokslininkas. Bet ir be variklių, ir be traktorių, ir be kur kas vėliau atsiradusių motovežių (taip Justino surinktose senose knygose vadinami pirmieji krovininiai automobiliai) lietuviai nuo amžių iš rąstų statė namus, meistravo medines lovas, spintas, skryniais, statines ir daugybę kitų buičiai reikalingų daiktų. (...)

Nesutinka parduoti

J. Stonys muziejaus finansines problemas lengvai išspręstų, jei suktų parduoti bent vieną retą savo rodinį. Pavyzdžiui, 1910 m. pagamintą traktorių „Deutsch“ arba pirmąją vokišką kuliamažą „Claas“. (...) „Bet ši technikos vertybė turi likti Lietuvoje“, – vėl kaip kirviu kerta Stonys, nė vieno iš savo rodinių nesutinkantis parduoti dėl labai paprastos priežasties – jie nėra nuasmeninti. Žmonės, padovanoję savo prosenelių daiktus muziejui, nori juos čia ir rasti, todėl rodydamas rodinius muziejininkas visada pasakoja daiktų istorijas bei mini juos pardavusių ar padovanojusių žmonių vardus ir pavardes. Kartais tos istorijos būna

A † A STANISLAVA URBANYTĖ DIDŽIULIS

Iškeliavo į Amžinybę 2011 m. rugsėjo 6 d., sulaukusi 95 metų. Gimė 1916 m. rugpjūčio 25 d. Gyveno Cicero miestelyje.

Nuliūdę liko: brolis Pranas Urbanas ir žmona Raisa su vaikais Kristina ir Viktorija, brolienė Birutė Urbanienė, jos vaikai Dana ir Kęstutis; a. a. vyro Algirdo Didžiulio sesuo dr. Irena Jurevičienė su dukromis Giedre Stukniene ir Rūta Marija Urbonavičiene Lietuvoje; dukterėčia Liuda Fernandez su šeima Brazilijoje; sūnėnas Jurgis Mosinskis su šeima; dukterėčia Janina Skobeika su šeima; a. a. vyro pusbrolis dr. Leonas Didžiulis su šeima Lietuvoje; krikšto dukros Nora Burbaitė-Trulsson ir Eglė Victoria Burke su šeimomis; Rimas ir Pranutė Domanskiai su šeima bei kiti giminės ir artimieji.

A. a. Stanislava bus pašarvota penktadienį, rugsėjo 16 d., nuo 4 val. p. p. iki 8 val. v. Suburban Family Funeral Home, 5940 W. 35th Street, Cicero, IL (tel. 708-602-1116).

Laidotuvės vyks šeštadienį, rugsėjo 17 d., 9 val. ryto, Suburban Family laidojimo namuose, iš kur a. a. Stanislava bus palydėta į Šv. Antano parapijos bažnyčią, 1515 S. 50th Ave., Cicero, IL, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima ir artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410;
www.palosgaidasfh.com

A † A DANUTEI VAKAKAREI

mirus, jos vyrą GEDIMINĄ ir dukrą VILIJĄ nuširdžiai užjaučiame.

Dana Brazdžiūnas ir šeima

Mielam Daytona Beach, FL klubo nariui, diplomotam inžinieriui

A † A NAPOLEONUI MARTINKAI

mirus, sūnaus VIKTORO šeimai, buvusiai žmonai ALDONAI, giminėms ir draugams reiškiamo gilia užuojautą.

Klubo valdyba ir nariai

graudžios, o dažnai – net tragiškos, ašarą spaudžiančios ir susimąstyti verčiančios.

Kasmet į ekspedicijų žurnalą muziejininkas įrašo po kelis tūkstančius daiktų, todėl jo sodyboje galima apžiūrėti ne tik senovinius ark-

Karukus tvirtindavo prie šlajų rąstams parsivežti. Straipsnio autorės nuotr.

lių traukiamus maniežus, pirmuosius dyzelinius variklius, aliejaus spaudyklą, 240 metų maitinusių molėtiškius, 1936 m. pagamintą amerikonišką traktorių „Universal-2“, kuri vėliau rusai „Vladimir“ traktorių gamykloje perdarė į DT-14 ir DT-20. Čia tiek pat vertingas ir Dailės akademijos prorektorius Vido Balčiūno padovanotas mėlynas mopedas, ir ant seno „moskvičiaus“ užkeltas 1822 m. iš Amerikos grįžtančių lietuvių lagaminas, kur kas panašesnis į močiučių kraičio skrynią. Greta visai dera šešios plytos iš Vilniaus gynybinės sienos, paties Justino rastos prie Bazilijono vienuolyno. (...)

Susidomėję šiuo muziejumi, daugiau informacijos galite rasti oficialioje jo svetainėje www.techmuziejus.lt

Sutrumpinta

Žurnalas „Miškai“

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Mieliems skaitytjams primename,** kad paskubėtų laikraščio administracijai (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629) atsiųsti „Draugo“ labdarinių pietų loterijos bilietų šakneles.

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) rugsėjo 17 d. 5 val. p. p. vyks susitikimas su žiniasklaidos atstovais; 6 val. v. – priėmimas Seimo pirmininkės I. Degutienės garbei.

■ **Rugsėjo 17 d. 6 val. v. „Crystal Sky Banquets“** (7941 W. 47th St., Lyons, IL 60534) salėje vyks iškilminga vakarienė Šv. Antano bažnyčios 100-mečiui pažymėti. Maloniai kviečiame dalyvauti. Bilietus galima užsisakyti tel. 708-788-2781 (Birutė Zalatorienė).

■ **Pasaulio lietuvių centre (14911 W. 127th St., Lemont IL 60439)** rugsėjo 18 d. lankysis LR Seimo pirmininkė Irena Degutienė. 10:30 val. r. Seimo pirmininkė dalyvavus bendruomenės šv. Mišiose; nuo 11:45 val. p. p. apžiūrės tarnysčių mugę; 1 val. p. p. PLC didžiojoje salėje prasidės Seimo pirmininkės susitikimas su visuomene.

■ **Ziono liuteronų parapijos (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453)** moterų draugija „Rūta“ visus parapijiečius ir parapijos bičiulius nuoširdžiai kviečia į kunigo Valdo Aušros tarnystės Ziono parapijoje 10 metų jubiliejinę šventę, kuri įvyks sekmadienį, rugsėjo 18 d. Bendros jungtinės pamaldos prasidės 10:30 val. r. Po pamaldų – vaišės parapijos salėje. Tel. pasiteiravimui 708-422-1433.

■ **Pasaulio lietuvių centras, padedant** skautams, didžiąjame centro garaže rugsėjo 16–17 dienomis nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. ir rugsėjo 18 d. nuo 12 val. p. p. iki 3 val. p. p. organizuoja išpardavimą („Garage Sale“). Renkame įvairius daiktus: drabužius, batus, knygas, žaislus, baldus, virtuvės reikmenis ir t. t. Daiktus galite atvežti iki rugsėjo 15 d. Daugiau informacijos gausite tel. 630-257-8787.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje** (Marquette Park) sekmadienį, rugsėjo 25 d., 10:30 val. r. šv. Mišiose dalyvaus garbingas svečias vyskupas Andrew P. Wypych. Kviečiame visus aktyviai dalyvauti Mišiose ir susipažinti su naujuju mūsų vikariato vyskupu.

■ **Rugsėjo 25 d., sekmadienį, Lietuvių Tautinėse kapinėse** (8201 S. Kean Ave., Justice, IL 69458) vyks iškilmingas kapinių 100-mečio minėjimas. Pradžią 12:30 val. p. p. Po minėjimo 1 val. p. p. Willowbrook Ballroom (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) vyks jubiliejiniai pietūs ir dokumentinio filmo apie Lietuvių Tautines kapines premjera. Vietas užsisakyti prašoma tel. 708-458-0638.

■ **Spalio 1 d. 3 val. p. p. vyks iškilmingos** Šv. Antano bažnyčios (1510 South 49th Court, Cicero IL) šimtmečio paminėjimo šv. Mišios. Mišiose dalyvaus kardinolas Francis George ir prelatas kun. Edmundas J. Putrimas.

■ **Spalio 2 d., 12:30 val. p.p. Lietuvos Dukterų labdaros draugija, PLC, Lemont, didžiojoje salėje** ruošia iškilmingus metinius „Derliaus pietus“. Kviečiame draugijos nares, visuomenę ir visus, pritariančius šios draugijos veiklai, savo dalyvavimu paremti draugijos veiklą. Jūsų laukia puikūs pietūs, linksma nuotaikinga programa, loterija. Vietas užsisakyti galite pas Gražiną Kazėnienę tel. 630-272-9131 ir Aldoną Rukuižienę tel. 708-499-4845.

■ **Skaniausi – tai Jaunimo centro Moterų klubo kepti blynai.** Kviečiame į sezono atidarymą š. m. spalio 2 d. 10:30 val. r. šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje. Po Mišių visus kviečiame į kavinę, kur moterys vaišins mieliniais blynais su obuoliene, kava ir pyragais.

■ **Spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** PLC didžiojoje salėje vyks kaimo kapelos „Sodžius“ koncertas. Bilietus galima įsigyti „Smilgoje“, „Lietuvėlėje“, „Two Rivers“ ir pas Aušrą Jasaitę-Paulauskienę („Amber Dance“). Į koncertą kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

■ **Spalio 14 d., penktadienį, 7:30 val. v.** Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre vyks dailininko Osvaldo Jablonskio akvarelių parodos „M. K. Čiurlionio Lietuva“ atidarymas. Dalyvaus dailininko dukra Joana Jablonskytė ir parodos kuratorius Arvydas Žalypys. Muzikinę programą atliks solistė Nijolė Penikaitė ir pianistė Nijolė Šimulytė. Renginys skirtas M. K. Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms paminėti.

■ **Spalio 16 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Korp!Giedra** seselei Ignei Marijošiūtei įteiks korporacijos premiją „Lietuvei moteriai, ypatingai pasižymėjusiai krikščioniškų idealų tarnyboje“. Muzikinę programą atliks Dariaus Polikaičio vadovaujamas vaikų choras „Vyturys“.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New York maloniai kviečia į Tomo Tumalovičiaus fotografijų parodą „Krepšinio širdis“ rugsėjo 16 d., penktadienį, nuo 6 val. v. iki 8 val. v. Apie dalyvavimą prašoma pranešti el. paštu ny@urm.lt arba telefonu 212-354-7840

■ **Rugsėjo 17 d. nuo 12 val. p. p. visus** kviečiame į New York Apreiškimo parapijos (70 Havemeyer St., Brooklyn, NY) mugę, kur galėsite džiaugtis lietuviška muzika, maistu, gėrimais ir žaidimais galės ne tik suaugusieji, bet ir vaikai! Surinktos lėšos bus skirtos New York lietuvių atletų klubui ir Neringos stovyklai.

■ **Skubame pranešti, kad po dviejų** metų pertraukos į San Francisco sugrįžta populiarusis „Rudens balius“! Renginys vyks spalio 8 d. šeštadienį, nuo 6 val. v. iki 12 val. p. p. Holiday Inn, SFO. Programoje – smagi loterija, žymios roko grupės iš Lietuvos koncertas, šokiai ir daug daug malonių netikėtumų!

Labdariniai pietūs „Draugo“ veiklai paremti vyks spalio 30 d.

„Royalty West Banquet“

(8675 S. Archer Ave.,
Willow Springs, IL 60480)

Pradžią 1 val. p. p.

Meninę programą atliks Kauno valstybinio dramos teatro vadovas, aktorius

Egidijus Stancikas

Daugiau informacijos suteiks
„Draugo“ administracija

tel. 773-585-9500.

Rugsėjo 3–4 dienomis Jaunimo centre, Čikagoje, vyko JAV LB Archyvų komiteto ir Lituaniistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) surengta JAV archyvų ir bibliotekų konferencija. Tai – pirmoji tokia konferencija, surengta Amerikoje. Išvakarėse, rugsėjo 2 d., konferencijos dalyviai buvo pakviesti į Balzeco lietuvių kultūros muziejų, kur apžiūrėjo parodą, skirtą tremties į Sibirą 70-mečiui pažymėti.

Nuotraukoje – vakaro dalyviai: muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. (k.) ir LR ambasados JAV įgaliotasis ministras dr. Rolandas Kačinskas.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Joana Drukteinis, gyvenanti Omaha, NE, tapo „Draugo“ *garbės prenumeratorė*. Šią skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote ir sveikiname tapus garbės prenumeratorė.

Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre rugsėjo 9 d. atidaryta Karolinos Kunčinitės tekstilės paroda „Keliaujantys veltiniai“. Taip pat buvo pristatytas naujas konceptualus kūrinys „Keliaujantis namukas“, kurio video kūrė menotyrininkas dr. Vytautas Tumėnas. Atidaryme dalyvavo autorė. Parodą remia LR generalinis konsulas Čikagoje.

Rugsėjo 23 d., 7 val. v. moterų klubas „Alatėja“, Čiurlionio galerija ir menininkė Kunčinitė kviečia visus į šiltą ir jaukų vakarą – *teorinį-praktinį veltinio veltimo seminarą*. Karolinos darbų apsuptyje turėsite progą pasimokyti veltinio meno, pabendrauti ir pabūti kartu. Norinčias dalyvauti seminare prašoma užsiregistruoti tel. 708-293-3192 (Laima) arba el. paštu sidauga@sbcglobal.net

Norinčias dalyvauti seminare prašoma atsinešti apie 0,5 svaro spalvotos vilnos, glicerininio arba ūkiško muilo gabalėlį, žirkles, vidutinio dydžio rankšluostuką, pailgą padėkliuką iš bambuko lazdelių bei vidutinio dydžio indą karštam vandeniui (maždaug 2 l talpos).

Nuotraukoje dailininkė Karolina Kunčinitė parodos atidaryme.

Pauliaus Apanavičiaus nuotr.